

Prognoza oddziaływania na środowisko
Programu Ochrony Środowiska
dla Miasta i Gminy Ryn na lata 2022-2026

Zamawiający	Gmina Ryn ul. Ratuszowa 2 11-520 Ryn
Wykonawca	GOBIO – Usługi Przyrodnicze Michał Mięsikowski ul. Bażyńskich 38/50 87-100 Toruń

Zespół autorski

mgr Monika Stankiewicz	Nadzór nad projektem, opracowanie dokumentu	
mgr Michał Mięsikowski	Konsultacja	

Miejsce/Data opracowania	Toruń, 2021 r.
--------------------------	----------------

Spis treści

1. Streszczenie w języku niespecjalistycznym.....	4
2. Wstęp.....	6
2.1. Cel prognozy.....	6
2.2. Zakres prognozy.....	6
3. Informacje o zawartości i głównych celach Programu Ochrony Środowiska.....	9
3.1. Cele projektowanego dokumentu.....	9
3.2. Powiązania Programu z innymi dokumentami strategicznymi.....	9
4. Informacja o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy.....	22
5. Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień Programu oraz częstotliwości jej przeprowadzania.....	24
6. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko.....	25
7. Charakterystyka Gminy Ryn.....	26
8. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.....	28
8.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza.....	28
8.2. Zagrożenie hałasem.....	29
8.3. Pole elektromagnetyczne.....	30
8.4. Gospodarowanie wodami.....	30
8.5. Gospodarka wodno-ściekowa.....	32
8.6. Zasoby geologiczne.....	33
8.7. Gleby.....	34
8.8. Gospodarowanie odpadami.....	35
8.9. Obszary chronione.....	37
8.10. Zabytki.....	38
9. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji programu.....	39
10. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji Programu w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie umowy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody.....	40
11. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.....	43
12. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na środowisko, a także na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralności tego obszaru.....	45
13. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie, kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko.....	60

*Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ryn
na lata 2022-2026*

14. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru	61
Spis map i tabel	62
Spis załączników	62

1. Streszczenie w języku niespecjalistycznym

Niniejsza Prognoza oddziaływania na środowisko została opracowana, na rzecz Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ryn na lata 2022-2026. Celem Prognozy jest kompleksowa analiza możliwego oddziaływania na poszczególne elementy środowiska, przewidziane w Programie Ochrony Środowiska (dalej POŚ), wraz z oceną występowania oddziaływań skumulowanych oraz z możliwymi do zastosowania rozwiązaniami alternatywnymi a także z potrzebą działań kompensacyjnych. Program zawiera określone cele, kierunki oraz zadania wskazane do realizacji w latach 2022-2026. Wykonana analiza obecnego stanu środowiska w gminie Ryn, wskazuje na problemy związane z jego stanem środowiska. Przedsięwzięcia, które zostały ujęte w POŚ mają główny cel – poprawę stanu jakości środowiska na terenie gminy. Brak realizacji POŚ może prowadzić do pogorszenia stanu środowiska, co w konsekwencji może spowodować nieodwracalne szkody.

Wykonany POŚ, jest spójny z celami i działaniami zawartymi w dokumentach ustanowionych na szczeblu lokalnym, regionalnym, wojewódzkim i krajowym, szczególnie z przyjętym Programem Ochrony Środowiska dla Powiatu Giżyckiego, dla którego trwa procedura przyjęcia uchwały.

Problemy i zagrożenia środowiska przyrodniczego na terenie gminy, zostały określone na podstawie dostępnych materiałów. Analiza dotyczyła wszystkich elementów środowiska, a w szczególności: jakości powietrza atmosferycznego, klimatu akustycznego, zasobów wodnych, gospodarki wodno-ściekowej, gospodarowania odpadami, ochrony przyrody, promieniowania elektromagnetycznego, zasobów geologicznych, gleb, poważnych awarii przemysłowych oraz edukacji ekologicznej.

Analiza wykazała, iż Gmina Ryn ma do czynienia, głównie z problemami w zakresie: jakości powietrza, wód podziemnych oraz powierzchniowych, gospodarki wodno-ściekowej, gospodarki odpadami a także gleb. Na terenie Gminy Ryn nie występują przekroczenia poziomów dopuszczalnych bezno(a)piranu w pyłe PM₁₀ oraz pyłu PM₁₀, pyłu PM_{2,5} ani ozonu. Główną przyczyną złej jakości powietrza jest wciąż niska emisja związana z indywidualnym ogrzewaniem budynków, spalaniem odpadów komunalnych w domowych paleniskach ale także zły stan techniczny dróg i wzrost natężenia ruchu drogowego, szczególnie w sezonie letnim, ze względu na teren turystyczny regionu. Dodatkowym zagrożeniem są istniejące fermy hodowlane. Zły stan techniczny pojazdów jak i przebieg drogi krajowej oraz wojewódzkich przez gminę prowadzi do zagrożenia hałasem. Nie odnotowano przekroczeń dopuszczalnych poziomów hałasu w gminie. Zagrożeniem dla tego obszaru interwencji jest rosnąca liczba pojazdów oraz brak zintegrowanego systemu zarządzania ruchem. W przypadku stanu wód, największe zagrożenie stanowią nawozy sztuczne i pestycydy splukiwane z pól wraz z wodami opadowymi, zanieczyszczenia pochodzenia komunalnego, brak dostępu mieszkań do kanalizacji sanitarnej a także nieszczelne szamba i zbiorniki bezodpływowe. Gmina jest narażona na najwyższy stopień narażenia na suszę. Na terenie gminy nie występują osuwiska i tereny zagrożone ruchami masowymi ziemi. Zlokalizowane są jednak obszary górnicze oraz złoża kruszywa naturalnego, wykorzystywanych w budownictwie i drogownictwie. Wzmoczona antropopresja ziemi przyczynia się do pogorszenia się stanu gleb i zasobów geologicznych. W obrębie granic administracyjnych jednostki objętej opracowaniem, znajdują się liczne obszary oraz obiekty chronione. Zagrożenie dla utrzymania ich właściwego stanu jest duża presja turystyczna oraz rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej. Powyższe w połączeniu z niską świadomością turystów przebywających w sezonie na terenie gminy, powoduje zagrożenia dla

*Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ryn
na lata 2022-2026*

zasobów przyrodniczych na terenach cennych przyrodniczo. Wiąże się z tym zanieczyszczenie powietrza jak i wód czy degradacja gleb.

Brak realizacji ustaleń POŚ może wpłynąć na pogorszenie jakości środowiska, w tym głównie w zakresie jakości powietrza, wód oraz gleb, co przyczynia się do negatywnego oddziaływania na jakość środowiska jako całości.

W ramach analizy oceniono szczegółowo, możliwe oddziaływania zadań przewidzianych w projekcie POŚ na poszczególne elementy środowiska.

Pozytywny wpływ na stan czystości powietrza będą miały działania dotyczące ograniczenia wielkości emisji, szczególnie pochodzące ze źródeł komunikacyjnych. Zadania, takie jak termomodernizacja obiektów oraz wzrost wykorzystania odnawialnych źródeł energii a także wymiana obiektów ogrzewania na ekologiczne, przyczynią się do ograniczenia wielkości emisji powierzchniowej. Utrzymanie właściwej kondycji dróg, przyczyni się do zmniejszenia ilości zanieczyszczeń ze źródeł liniowych.

Rozbudowa sieci wodociągowej oraz budowa sieci kanalizacyjnej, zwiększenie liczby gospodarstw korzystających z przydomowych oczyszczalni oraz wyznaczenie podmiotów do nadzoru nad ich właściwym użytkowaniem, będą pozytywnie oddziaływać na stan czystości wód podziemnych. Także ważne jest prowadzenie monitoringu jakości powietrza, hałasu, wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleb w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska.

Program Ochrony Środowiska przewiduje działania, które powinny przyczynić się do poprawy jakości środowiska. Polegają one głównie na: zachowaniu lub odtwarzaniu właściwego stanu siedlisk i gatunków przez realizację zadań ochronnych wyznaczonych dla obszarów chronionych i rezerwatów przyrody. Wpływ pośredni będą miały działania z zakresu ograniczenia emisji gazów cieplarnianych m.in. poprzez prowadzenie działań termomodernizacyjnych, wykorzystanie OZE czy wymiana źródeł ciepła na ekologiczne.

Walory krajobrazowe ulegną poprawie w przypadku prowadzenia prac remontowych budynków. Inwestycje zajmujące obszary o dużej powierzchni (np. wielkoobszarowe farmy fotowoltaiczne), mogą negatywnie wpłynąć na krajobraz, jeśli aspekt ten zostanie pominięty na etapie projektowania przedsięwzięć.

Realizacja Programu spowoduje poprawę jakości środowiska, co wpłynie na ogólne zadowolenie wśród mieszkańców gminy. Poprawa czystości wód oraz jakości powietrza, wpłynie pozytywnie na zdrowie i jakość życia ludzi. Negatywne skutki mogą powodować inwestycje dotyczące ruchu drogowego czy innej infrastruktury. Jednak skutki te będą dotyczyły czasowego utrudnienia i pogorszenia jakości powietrza wraz ze wzrostem emisji hałasu. Zakończą się wraz z zakończeniem realizacji działania.

Ograniczenie wielkości emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz w pełni rozwinięta sieć kanalizacyjna, poprawi stan jakości gleb. Monitoring zanieczyszczeń gleb i powierzchni ziemi, będzie miał pozytywny wpływ na ich ochronę.

Wdrażanie założeń POŚ wymaga stosowania monitoringu stanu ich realizacji. W tym celu zostały określone wskaźniki, służące do oceny stopnia realizacji celów środowiskowych.

2. Wstęp

Prognoza oddziaływania na środowisko we wszystkich strefach rozwojowych, tj. społecznej, gospodarczej oraz ekologicznej, zapewnia wdrożenie długookresowego planowania i programowania z procesem realizacji inwestycji. Przyjmuje się za podstawę tych działań zrównoważony rozwój i ład przestrzenny. Zrównoważony rozwój, rozumiany jest tutaj, jako rozwój społeczno-gospodarczy, w którym następuje proces integrowania działań politycznych, gospodarczych i społecznych, z zachowaniem równowagi przyrodniczej oraz trwałości podstawowych procesów przyrodniczych. Celem jest zagwarantowanie możliwości zaspokajania podstawowych potrzeb poszczególnych społeczności lub obywateli, zarówno współczesnego jak i przyszłych pokoleń. Przez ład przestrzenny, należy natomiast rozumieć takie ukształtowanie przestrzeni, które tworzy harmonijną całość, oraz uwzględnia w uporządkowanych relacjach wszelkie uwarunkowania i wymagania funkcjonalne, społeczno – gospodarcze, środowiskowe, kulturowe oraz kompozycyjno – estetyczne.

2.1. Cel prognozy

Zgodnie z art. 46 pkt. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 247 z późn. zm.), Program Ochrony Środowiska dla Gminy Ryn, wymaga przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, a w jej ramach – sporządzenia prognozy oddziaływania na środowisko.

Celem sporządzenia Prognozy dla POŚ, jest głównie:

1. Ocena stopnia i sposobu uwzględnienia założeń i wytycznych wynikających z innych dokumentów strategicznych w programie ochrony środowiska;
2. Identyfikacja znaczących negatywnych oddziaływań na obszary chronione;
3. Określenie możliwości i zasad ograniczenia potencjalnych znaczących oddziaływań na środowisko związanych z realizacją działań określonych w Programie wraz ze wskazaniem ewentualnych rozwiązań alternatywnych przyczyniających się do zmniejszenia obciążeń środowiskowych.

2.2. Zakres prognozy

Zakres prognozy oddziaływania na środowisko jest zgodny z art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Prognoza oddziaływania na środowisko zawiera:

- a. informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- b. informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- c. propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- d. informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- e. streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,

*Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ryn
na lata 2022-2026*

- f. oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy;
- g. datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów – imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów;

określa, analizuje i ocenia:

- a. istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- b. stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- c. istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- d. cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- e. przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na:
 - różnorodność biologiczną,
 - ludzi,
 - zwierzęta,
 - rośliny,
 - wodę,
 - powietrze,
 - powierzchnię ziemi,
 - krajobraz,
 - klimat,
 - zasoby naturalne,
 - zabytki,
 - dobra materialne,
 - z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

a także przedstawia:

*Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ryn
na lata 2022-2026*

- a. rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- b. biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

3. Informacje o zawartości i głównych celach Programu Ochrony Środowiska

3.1. Cele projektowanego dokumentu

Przedmiotem Prognozy jest Program Ochrony Środowiska dla Gminy Ryn na lata 2022-2026 (dalej POŚ), który porusza szeroko rozumianą problematykę z zakresu ochrony środowiska na terenie danej jednostki terytorialnej. Celem opracowania POŚ jest przeprowadzenie analizy obecnego stanu środowiska naturalnego gminy oraz określenie kierunków działań bieżących i długofalowych samorządu w zakresie ochrony środowiska.

Do realizacji powyższego celu nadrzędnego Programu, określono poszczególne priorytety i cele ekologiczne, rodzaj i harmonogram zadań proekologicznych oraz środki i mechanizmy niezbędne do osiągnięcia wyznaczonych celów.

W Programie zostały opracowane cele środowiskowe odnoszące się do poszczególnych elementów:

1. Ochrona dziedzictwa przyrodniczego, w tym:
 - Ochrona przyrody i krajobrazu;
 - Ochrona powierzchni ziemi;
 - Ochrona zasobów kopalin.
2. Zrównoważone wykorzystanie materiałów, wody i energii, w tym:
 - Wykorzystanie wód, energii i produkcja odpadów;
 - Korzystanie ze źródeł odnawialnych;
 - Kształtowanie zasobów wodnych oraz ochrona skutkami suszy.
3. Jakość środowiska i bezpieczeństwa ekologicznego, w tym:
 - Jakość wód;
 - Jakość powietrza;
 - Gospodarka odpadami;
 - Oddziaływanie hałasu;
 - Oddziaływanie pól elektromagnetycznych.

3.2. Powiązania Programu z innymi dokumentami strategicznymi

Jednym z priorytetowych dokumentów krajowych, przyjętych przez Radę Ministrów Uchwałą nr 67 z dnia 16 lipca 2019r., jest **Polityka Ekologiczna Państwa 2030 – strategia rozwoju w obszarze środowiska i gospodarki wodnej**. Głównym celem jest *rozwój potencjału środowiska na rzecz obywateli i przedsiębiorców*. Rolą PEP jest zapewnienie bezpieczeństwa ekologicznego Polski oraz wysokiej jakości życia dla mieszkańców. Wzmacnia działania rządu polegające na budowie innowacyjnej gospodarki z zachowaniem zasad zrównoważonego rozwoju.

Cele szczegółowe będą realizowane przez kierunki interwencji takie jak:

- zrównoważone gospodarowanie wodami, w tym zapewnienie dostępu do czystej wody dla społeczeństwa i gospodarki oraz osiągnięcie dobrego stanu wód,

*Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ryn
na lata 2022-2026*

- likwidacja źródeł emisji zanieczyszczeń do powietrza lub istotne zmniejszenie ich oddziaływania,
- ochrona powierzchni ziemi, w tym gleb,
- przeciwdziałanie zagrożeniom środowiska oraz zapewnienie bezpieczeństwa biologicznego, jądrowego i ochrony radiologicznej,
- zarządzanie zasobami dziedzictwa przyrodniczego i kulturowego, w tym ochrona i poprawa stanu różnorodności biologicznej i krajobrazu,
- wspieranie wielofunkcyjnej i trwale zrównoważonej gospodarki leśnej,
- gospodarka odpadami w kierunku gospodarki o obiegu zamkniętym,
- zarządzanie zasobami geologicznymi przez opracowanie i wdrożenie polityki surowcowej państwa,
- wspieranie wdrażania ekoinnowacji oraz upowszechnianie najlepszych dostępnych technik BAT (polegają na określaniu granicznych wielkości emisji dla większych zakładów przemysłowych),
- przeciwdziałanie zmianom klimatu,
- adaptacja do zmian klimatu oraz zarządzanie ryzykiem klęsk żywiołowych,
- edukacja ekologiczna, w tym kształtowanie wzorców zrównoważonej konsumpcji,
- usprawnienie systemu kontroli i zarządzania ochroną środowiska oraz doskonalenie systemu finansowania.

Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030”. „Trzecia fala nowoczesności” przyjęta Uchwałą nr 16 Rady Ministrów z dnia 5 lutego 2013r., zgodnie z przepisami ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju z dnia 6 grudnia 2006r. (art. 9 ust. 1) jest dokumentem określającym główne trendy, wyzwania i scenariusze rozwoju społeczno-gospodarczego kraju oraz kierunki przestrzennego zagospodarowania kraju z uwzględnieniem zasady zrównoważonego rozwoju, obejmującym okres co najmniej 15 lat. Stawia za cel poprawę jakości życia Polaków mierzonej zarówno wskaźnikami jakościowymi, jak i wartością oraz tempem wzrostu PKB w Polsce. Z diagnozy przedstawionej w 2009r. wynika, że rozwój Polski powinien odbywać się w trzech obszarach strategicznych równocześnie:

- I. Konkurencyjności i innowacyjności gospodarki (modernizacji),
- II. Równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski (dyfuzji),
- III. Efektywności i sprawności państwa (efektywności).

Proponowane w Strategii obszary strategiczne związane są z obszarami opisanymi w Strategii Rozwoju Kraju 2020 – aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo - przyjętej przez Radę Ministrów w dniu 25 września 2012r. Łącznie stanowią podstawowe narzędzie wdrażania DSRK do 2020r., czyli:

- I. Sprawne i efektywne państwo (obszar pierwszy) – odpowiada mu obszar strategiczny trzeci DSRK;
- II. Konkurencyjna gospodarka (obszar drugi) – odpowiada mu obszar strategiczny pierwszy DSRK;
- III. Spójność społeczna i terytorialna (obszar trzeci) – odpowiada mu obszar strategiczny drugi DSRK.

W każdym z obszarów strategicznych zostały określone strategiczne cele rozwojowe (od dwóch do czterech w zależności od obszaru). Cele strategiczne uzupełnione są sprecyzowanymi kierunkami interwencji.

Kierunki interwencji podporządkowane są schematowi trzech obszarów strategicznych, które zostały podzielone na osiem części. Są to:

1. W obszarze konkurencyjności i innowacyjności gospodarki:
 - a. Innowacyjność gospodarki i kreatywność indywidualna;
 - b. Polska Cyfrowa;
 - c. Kapitał ludzki;
 - d. Bezpieczeństwo energetyczne i środowisko.
2. W obszarze równoważenia potencjału rozwojowego regionów Polski:
 - e. Rozwój regionalny;
 - f. Transport.
3. W obszarze efektywności i sprawności państwa:
 - g. Kapitał społeczny;
 - h. Sprawne państwo.

Transport jest jednym z najważniejszych czynników determinujących rozwój gospodarczy kraju. W celu wyznaczenia najważniejszych kierunków działań i ich koordynacji w zakresie osiągnięcia tak zidentyfikowanego celu strategicznego opracowano **Strategię Rozwoju Transportu do 2030 roku**, przyjętą uchwałą nr 105/2009 Rady Ministrów z dnia 24 września 2019r. Głównym celem krajowej polityki transportowej jest zwiększenie dostępności transportowej oraz poprawa bezpieczeństwa uczestników ruchu i efektywności sektora transportowego poprzez utworzenie spójnego, zrównoważonego, innowacyjnego i przyjaznego użytkownikowi systemu transportowego na poziomie krajowym, europejskim i globalnym. Osiągnięcie tego celu pozwoli na rozwijanie dogodnych warunków, sprzyjających stabilnemu rozwojowi gospodarczemu kraju.

Realizacja celu głównego w perspektywie do 2030r. wymaga podjęcia następujących działań:

- budowy zintegrowanej i wzajemnie powiązanej sieci transportowej służącej konkurencyjnej gospodarce;
- poprawy sposobu organizacji i zarządzania systemem transportowym;
- zmiany w indywidualnej i zbiorowej mobilności (chodzi m.in. o promocję transportu zbiorowego);
- poprawy bezpieczeństwa uczestników ruchu oraz przewożonych towarów;
- ograniczania negatywnego wpływu transportu na środowisko;
- poprawy efektywności wykorzystania publicznych środków na przedsięwzięcia transportowe.

W dokumencie zawarto konkretne projekty strategiczne mające na celu stworzenie spójnej sieci autostrad, dróg ekspresowych i linii kolejowych o wysokim standardzie, rozwiniętej sieci lotnisk, portów morskich i żeglugi śródlądowej oraz systemów transportu publicznego. Założono realizację 22 projektów strategicznych wynikających ze Strategii na rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju i nowych projektów, kluczowych dla rozwoju systemu transportowego Polski.

W dniu 15 października 2019r. Rada Ministrów przyjęła Uchwałą nr 123 **Strategię zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030**. W strategii przedstawiono pogłębioną analizę możliwości rozwoju obszarów wiejskich, rolnictwa i rybactwa w wymiarze regionalnym, co umożliwiło określenie kluczowych kierunków

*Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ryn
na lata 2022-2026*

ich rozwoju do 2030r. Działania SZRWRiR 2030 będą finansowane z krajowych i zewnętrznych środków publicznych, do których należą m.in. środki pochodzące z budżetu UE na lata 2021-2027 (w tym m.in. Wspólnej Polityki Rolnej, polityki spójności, wspólnej polityki rybołówstwa oraz środki w ramach programu „Horyzont Europa”). Wsparciem dla finansowania z poziomu kraju będą środki rozwojowe jednostek samorządu terytorialnego i środki prywatne.

W planowanych działaniach do 2030 r. przewidziano:

- utrzymanie zasady, że podstawą ustroju rolnego będą gospodarstwa rodzinne;
- wspieranie zrównoważonego rozwoju małych, średnich i dużych gospodarstw rolnych;
- większe niż dotychczas wykorzystanie potencjału sektora rolno-spożywczego dzięki rozwojowi nowych umiejętności i kompetencji jego pracowników, a także przez wykorzystanie najnowszych technologii w produkcji i zastosowanie rozwiązań cyfrowych oraz tworzenie warunków do kreowania innowacyjnych produktów;
- budowanie konkurencyjnej pozycji polskiej żywności na rynkach zagranicznych, której znakiem rozpoznawczym będzie wysoka jakość i nawiązanie do najlepszych polskich tradycji, a także dostosowanie produktów rolno-spożywczych do zmieniających się wzorów konsumpcji (np. rosnącego zainteresowania żywnością ekologiczną);
- prowadzenie produkcji rolniczej i rybackiej z poszanowaniem zasad ochrony środowiska oraz dostosowanie sektora rolno-spożywczego do zmian klimatu, w tym m.in. w zakresie dostępności do wody;
- dynamiczny rozwój obszarów wiejskich we współpracy z miastami, którego efektem będzie stabilny i zrównoważony wzrost gospodarczy, zapewniający każdemu mieszkańcowi wsi godną pracę, a mieszkańcom miast dostęp do zdrowej, polskiej żywności;

tworzenie warunków do poprawy mobilności zawodowej mieszkańców wsi oraz wykorzystywania przez nich szans na rozwój i zmianę kwalifikacji, wynikających z powstawania nowych sektorów gospodarki (jak np. biogospodarki).

Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030) został opracowany przez Ministerstwo Środowiska Departament Ochrony Powietrza w roku 2015. Głównym celem Krajowego Programu Ochrony Powietrza jest *poprawa jakości życia mieszkańców Rzeczypospolitej Polskiej, z naciskiem na ochronę ich zdrowia i warunków życia, z uwzględnieniem ochrony środowiska, przyczyniając się tym samym do poprawy stanu jakości powietrza.*

Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022 (KPGO 2022) przyjęty Uchwałą nr 88 Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2016 r. Dokument obejmuje zakres działań niezbędnych dla zapewnienia zintegrowanej gospodarki odpadami w kraju. Dokument ten, oprócz kontynuacji dotychczasowych zadań, zawiera nowe cele i zadania, które dotyczą 6 kolejnych lat, a perspektywicznie okresu do 2030 r. Głównym celem jest *określenie polityki gospodarki odpadami zgodnej z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, wpisującej się w działania gospodarki w obiegu zamkniętym.* Celami wskazanymi w dokumencie są również m.in.:

- a) Zapobieganie Powstawaniu Odpadów;
- b) Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska

*Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ryn
na lata 2022-2026*

odpadów, aby w 2020 r. nie było składowanych więcej niż 35% masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.;

- c) Dążenie do zmniejszenia ilości składowanych odpadów;
- d) Osiągnięcie wymaganego poziomu recyklingu;
- e) Zapewnienie osiągnięcia odpowiedniego poziomu zbierania zużytego sprzętu oraz zużytych baterii i akumulatorów.

W celu osiągnięcia wymienionych celów określone zostały kierunki działań dotyczące edukacji ekologicznej, rozwoju selektywnego zbierania odpadów, oraz m.in. prowadzenie kontroli przez inspekcję ochrony środowiska, prowadzenie kampanii informacyjno – edukacyjnych mających na celu wzrost świadomości ekologicznej w zakresie gospodarki odpadami, wspieranie budowy sieci napraw i ponownego użycia produktów.

Program Ochrony Środowiska powinien wypełniać także zapisy **Strategicznego planu adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA)**, opracowany przez Ministerstwo Środowiska w październiku 2013r. Dokument wskazuje cele i kierunki działań adaptacyjnych, które należy podjąć w najbardziej wrażliwych sektorach i obszarach w okresie do roku 2020: gospodarce wodnej, rolnictwie, leśnictwie, różnorodności biologicznej i obszarach Natura 2000, ponadto w zdrowiu, energetyce, budownictwie, transporcie, obszarach górskich, strefie wybrzeża, gospodarce przestrzennej i obszarach zurbanizowanych. Zaproponowano cele, kierunki działań oraz konkretne działania, które korespondują z dokumentami strategicznymi i strategiami rozwoju i jednocześnie stanowią ich niezbędne uzupełnienie w kontekście adaptacji. Głównym celem SPA *jest zapewnienie zrównoważonego rozwoju oraz efektywnego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa w warunkach zmian klimatu.*

Jednym z istotniejszych dokumentów, z którym powinien być zgodny gminny POŚ jest **Program Ochrony Środowiska dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2030** przyjęty uchwałą Nr XXIV/382/21 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 16 lutego 2021 r. Projekt obejmuje realizację następujących celów i kierunków interwencji:

1. Ochrona klimatu i jakości powietrza:
 - P.I. Poprawa jakości powietrza przy zapewnieniu bezpieczeństwa energetycznego w kontekście zmian klimatu:
 - OKJP.1. Zarządzanie jakością powietrza w województwie warmińsko-mazurskim;
 - OKJP.2. Poprawa efektywności energetycznej oraz zmniejszenie emisji zanieczyszczeń z produkcji ciepła;
 - OKJP.3. Zmniejszenie emisyjności w transporcie oraz zwiększenie dostępności i atrakcyjności transportu publicznego;
 - OKJP.4. Ograniczenie emisji zanieczyszczeń ze źródeł przemysłowych oraz energetyki zawodowej oraz produkcji ciepła.
2. Zagrożenie hałasem:

*Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ryn
na lata 2022-2026*

- ZK.I. Poprawa klimatu akustycznego w województwie warmińsko-mazurskim:
 - ZH.1. Zarządzanie jakością klimatu akustycznego w województwie;
 - ZH.2. Poprawa standardów klimatu akustycznego;
 - ZH.3. Ograniczenie hałasu przemysłowego.
- 3. Promieniowanie elektromagnetyczne:
 - PEM.I. Ochrona przed polami elektromagnetycznymi;
 - PEM.1. Ograniczenie oddziaływania pól elektromagnetycznych.
- 4. Gospodarowanie wodami:
 - GW.I. Osiągnięcie celów środowiskowych dla jednolitych części wód powierzchniowych (JCWP) – rzecznych, jeziornych, przejściowych i jednolitych części wód podziemnych (JCWPd):
 - GW.1. Poprawa jakości wód powierzchniowych;
 - GW.2. Ochrona zasobów i jakości wód podziemnych;
 - GW.3. Poprawa stanu jakościowego i ilościowego wód przejściowych.
 - GW.II. Ochrona przed niedoborami wody i powodzią poprzez zwiększenie zasobów dyspozycyjnych wodnych i zmniejszenie ryzyka powodziowego:
 - GW.4. Przeciwdziałanie suszy;
 - GW.5. Zapewnienie bezpieczeństwa powodziowego;
 - GW.6. Zwiększenie zdolności środowiska do gromadzenia i przetrzymywania zasobów wodnych.
- 5. Gospodarka wodno-ściekowa:
 - GWA.I. Prowadzenie racjonalnej gospodarki wodno-ściekowej:
 - GWA.1. Poprawa funkcjonowania systemu gospodarki wodno-ściekowej;
 - GWS.2. Ograniczenie zużycia wody oraz ochrona zasobów wód podziemnych.
- 6. Zasoby geologiczne:
 - ZG.I. Racjonalne gospodarowanie zasobami geologicznymi:
 - ZG.1. Kontrola i monitoring eksploatacji kopalni;
 - ZG.2. Ochrona i zrównoważona eksploatacja kopalni.
- 7. Gleby:
 - GL.I. Ochrona gleb przed negatywnym oddziaływaniem antropogenicznym, erozją oraz niekorzystnymi zmianami klimatu:
 - GL.1. Zachowanie funkcji środowiskowych i gospodarczych gleb;
 - GL.2. Rekultywacja oraz remediacja gleb;
 - GL.3. Ochrona przed osuwiskami oraz monitoring.
- 8. Gospodarka odpadami:

- GO.I. Gospodarowanie odpadami zgodnie z hierarchią sposobów postępowania z odpadami, uwzględniając zrównoważony rozwój województwa warmińsko-mazurskiego:
 - GO.1. Monitorowanie gospodarki odpadami i kontrola postępowania z frakcją odpadów komunalnych wysortowaną ze strumienia niesegregowanych (zmieszanych) odpadów komunalnych;
 - GO.2. Gospodarka odpadami zawierającymi azbest;
 - GO.3. Zapobieganie powstawaniu odpadów;
 - GO.4. Doskonalenie systemu gospodarowania odpadami.
- 9. Zasoby przyrodnicze:
 - ZP.I. Ochrona różnorodności biologicznej oraz krajobrazowej:
 - ZP.1. Zarządzanie zasobami przyrody i krajobrazu;
 - ZP.2. Zachowanie lub przywrócenie właściwego stanu siedlisk i gatunku;
 - ZP.3. Ochrona oraz tworzenie zieleni na terenach zabudowanych;
 - ZP.4. Ochrona walorów przyrodniczych i krajobrazowych terenów wiejskich;
 - ZP.5. Działania z zakresu pogłębiania i udostępniania wiedzy o zasobach przyrodniczych i walorach krajobrazowych województwa.
 - ZP. II. Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej:
 - ZP.6. Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych.
 - ZP.III. Zwiększenie lesistości:
 - ZP.7. Zwiększenie lesistości.
- 10. Zagrożenie poważnymi awariami:
 - PAP.I. Ograniczenie ryzyka wystąpienia poważnych awarii oraz minimalizacja ich skutków:
 - PAP.1. Zmniejszenie zagrożenia oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii;
 - PAP.2. Wykreowanie właściwych zachowań społeczeństwa w sytuacji wystąpienia zagrożeń środowiska z tytułu awarii przemysłowych.

Kolejnym ważnym dokumentem o charakterze programowym oraz wdrożeniowym jest przyjęty dnia 28 grudnia 2016 r. Uchwałą nr XXIII/523/16 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego, **Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2016-2022**. Główne cele w zakresie gospodarki odpadami, zgodnie z powyższym Programem to:

- Utrzymanie tendencji oddzielenia wzrostu ilości wytwarzanych odpadów od wzrostu gospodarczego kraju wyrażonego w PKB;
- Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów, w szczególności niebezpiecznych;
- Ograniczenie marnotrawstwa żywności;

*Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ryn
na lata 2022-2026*

- Ograniczenie uciążliwości odpadów dla środowiska, poprzez działania na etapach wydobycia surowców, produkcji i konsumpcji;
- Wysoki poziom selektywnego zbierania odpadów, głównie odpadów niebezpiecznych i odpadów przeznaczonych do recyklingu;
- Wysoki poziom ponownego użycia produktów;
- Wysoki udział odzysku, w tym w szczególności recyklingu;
- Składowanie odpadów ograniczone do minimum;
- Remediacja terenów zanieczyszczonych oraz rekultywacja terenów zdegradowanych, w tym nielegalnych i nieczynnych składowisk odpadów;
- Wyeliminowanie praktyk nielegalnego postępowania z odpadami;
- Wysoka świadomość ekologiczna mieszkańców województwa.

Innym strategicznym dokumentem jest **Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego do 2030r.** przyjęta Uchwałą nr XIV/243/20 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 18.02.2020 r. Głównym celem jest *spójność ekonomiczna, społeczna i przestrzenna Warmii i Mazur z regionami Europy*. Cele strategiczne nawiązują do celu głównego i uwzględniają współzależność procesów gospodarczych, społecznych oraz relacji sieciowych. W strategii wyróżniono następujące cele strategiczne i ich cele operacyjne:

- Kompetencje przyszłości:
 - Użyteczne kwalifikacje i kompetencje;
 - Nowoczesne usługi;
 - Profesjonalne organizacje.
- Inteligentna produktywność:
 - Satysfakcjonująca praca;
 - Inteligentna specjalizacja;
 - Wysoka konkurencyjność.
- Kreatywna aktywność:
 - Inspirująca twórczość;
 - Efektywna współpraca;
 - Ukształtowana tożsamość.
- Mocne fundamenty:
 - Silny kapitał społeczny;
 - Optymalna infrastruktura rozwoju;
 - Wyjątkowe środowisko przyrodnicze.

W dniu 30.09. 2021 r. przyjęto uchwałą Rady Powiatu w Giżycku nr XXXII.209.2021 **Program ochrony środowiska Powiatu Giżyckiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028**, z którym powinien być spójny zakres wskazany w gminnym POŚ. Cele i kierunki wskazane w powiatowym dokumencie dotyczą poniższych celów i kierunków:

Obszar interwencji: Ochrona klimatu i jakości powietrza

Cel I: Poprawa i utrzymanie jakości powietrza atmosferycznego zgodnie z obowiązującymi standardami

Cel II: Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych i innych zanieczyszczeń emitowanych do powietrza

Kierunek interwencji:

1. Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń z systemów grzewczych
2. Zmniejszenie emisji zanieczyszczeń pochodzących z emisji liniowej
3. Wzrost udziału odnawialnych źródeł energii
4. Monitoring stanu jakości powietrza
5. Zmniejszenie zapotrzebowania na energię
6. Ograniczenie zagrożenia i adaptacja do zmian klimatu
7. Zrównoważony rozwój energetyczny powiatu
8. Doskonalenie systemu planowania, monitoringu i edukacji

Obszar interwencji: Zagrożenie hałasem

Cel I: Poprawa klimatu akustycznego

Kierunek interwencji

1. Ograniczenie hałasu
2. Przeciwdziałanie powstawaniu hałasu instalacyjnego
3. Zmniejszenie emisji hałasu z transportu drogowego
4. Zmniejszanie narażenia mieszkańców na uciążliwy poziom hałasu

Obszar interwencji: Pola elektromagnetyczne

Cel I: Zapobieganie ponadnormatywnej emisji pól elektromagnetycznych

Kierunek interwencji:

1. Zmniejszanie narażenia mieszkańców na ponadnormatywny poziom pól elektromagnetycznych

Obszar interwencji: Gospodarowanie wodami

Cel I: Ochrona wód i ziemi

Cel II: Poprawa jakości i ochrona wód powierzchniowych i podziemnych

Kierunek interwencji:

1. Utrzymanie dobrego stanu wód powierzchniowych
2. Racjonalna gospodarka żywymi zasobami wód
3. Utrzymanie i regulacja wód i ich brzegów, tudzież ochrona od powodzi
4. Poprawa stanu/potencjału ekologicznego wód powierzchniowych
5. Ochrona zasobów wodnych
6. Utrzymanie dobrego stanu ilościowego i chemicznego wód podziemnych

Cel III: Ochrona przed niedoborami wody i powodzią

Kierunek interwencji:

1. Ograniczanie ryzyka powodziowego i przeciwdziałanie suszy i deficytowi wody, jako adaptacja do zmieniających się warunków klimatycznych

*Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ryn
na lata 2022-2026*

2. Zapewnienie odpowiedniej ilości wody dla potrzeb gospodarki

Cel IV: Ograniczenie zużycia wody

Kierunek interwencji:

1. Oszczędne gospodarowanie wodą

Obszar interwencji: Gospodarka wodno - ściekowa

Cel I: Zapewnienie odpowiedniej ilości i jakości wody dla ludności

Kierunek interwencji:

1. Poprawa jakości wody przeznaczonej do spożycia
2. Zaopatrzenie ludności w wodę

Cel II: Ograniczenie zużycia wody

Kierunek interwencji:

1. Oszczędne gospodarowanie wodą

Cel III: Ochrona wód i gleb przed zanieczyszczeniem ściekami

Kierunek interwencji:

1. Ograniczenie strat wody związane z przesyłem
2. Budowa, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków
3. Monitoring postępowania z nieczystościami płynnymi na terenach nieskanalizowanych

Obszar interwencji: Zasoby geologiczne

Cel I: Racjonalne gospodarowanie zasobami kopalin

Kierunek interwencji:

1. Ochrona zasobów geologicznych
2. Właściwe gospodarowanie zasobami geologicznymi
3. Zmniejszenie uciążliwości wynikających z wydobycia kopalin
4. Nadzór nad zasobami kopalin

Obszar interwencji: Gleby

Cel I: Ochrona i właściwe użytkowanie gleb

Kierunek interwencji:

1. Ograniczenie emisji szkodliwych substancji do wód i do ziemi
2. Ochrona i zapewnienie właściwego sposobu użytkowania powierzchni ziemi oraz ograniczenie zanieczyszczenia gleb
3. Zapobieganie degradacji powierzchni ziemi
4. Ochrona gleb użytkowanych rolniczo
5. Ochrona przed osuwiskami
6. Ochrona gleb

Obszar interwencji: Gospodarka odpadami i zapobieganie powstawaniu odpadów

Cel I: Racjonalne gospodarowanie odpadami

Kierunek interwencji:

*Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ryn
na lata 2022-2026*

1. Minimalizacja ilości wytwarzanych odpadów
2. Aktywizacja mieszkańców powiatu w działania mające na celu właściwe gospodarowanie odpadami

Obszar interwencji: Zasoby przyrodnicze

Cel I: Zapewnienie spójności przestrzeni przyrodniczej powiatu

Kierunek interwencji:

1. Ochrona obszarów cennych przyrodniczo
2. Zachowanie ciągłości terytorialnej i spójności ekologicznej przestrzeni przyrodniczej i zapobieganie jej fragmentacji

Cel II: Doskonalenie planowania i realizacja zadań ochronnych

Kierunek interwencji:

1. Utrzymanie, powiększanie i ochrona zasobów leśnych oraz gruntów zadrzewionych i zakrzewionych
2. Zarządzanie zasobami przyrody i krajobrazu

Cel III: Prowadzenie trwale zrównoważonej gospodarki leśnej

Kierunek interwencji:

1. Racjonalne użytkowanie zasobów leśnych

Cel IV: Aktywizacja mieszkańców powiatu w działania na rzecz ochrony przyrody

Kierunek interwencji:

1. Podniesienie poziomu wiedzy oraz wzrost aktywności społeczeństwa w zakresie działań na rzecz ochrony różnorodności biologicznej

Obszar interwencji: Zagrożenia poważnymi awariami

Cel I: Zapobieganie ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych i minimalizacja ich skutków

Kierunek interwencji:

1. Zmniejszenie zagrożenia wystąpienia poważnej awarii oraz minimalizacja skutków w przypadku wystąpienia awarii

Jednym z ważniejszych lokalnych dokumentów jest **Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ryn na lata 2010-2020**, który został przyjęty uchwałą VI/56/11 Rady Miejskiej w Rynie z dnia 27 kwietnia 2011r. Plan jest dokumentem operacyjnym. Wskazuje konkretne zadania do realizacji, terminy ich wykonania oraz sposób finansowania. Daje możliwość długookresowego planowania, lepszego wykorzystania zasobów gminy, poszerza możliwości inwestycyjne. Zadania przewidziane do realizacji mają na celu poprawę warunków życia mieszkańców gminy oraz zrównoważony rozwój całego obszaru. Celem głównym jest *zrównoważenie rozwoju osiąganym poprzez wykorzystanie kapitału ludzkiego oraz nowoczesnych technologii, z uwzględnieniem ochrony cennej przyrody*.

Obok celu głównego Strategia Rozwoju określa cele strategiczne i operacyjne w przyjętych jako priorytetowych obszarach rozwoju gminy:

- 1.1.1. Działania techniczne w zakresie turystyki i rekreacji:

*Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ryn
na lata 2022-2026*

- 1.1. Rozwój infrastruktury sportowej
- 1.2. Rozwój infrastruktury turystycznej
- 1.1.2. Tworzenie i promocja oferty turystycznej gminy:
 - 2.1. Tworzenie produktów turystycznych i kompleksowa promocja turystyczna gminy
 - 2.2. Wykorzystanie elementów kulturalnych i historycznych w promocji gminy
- 1.1.3. Gospodarka komunalna i ochrona środowiska:
 - 3.1. Rozbudowa i modernizacja infrastruktury wodno-ściekowej
 - 3.2. Rozbudowa infrastruktury unieszkodliwiania odpadów
 - 3.3. Modernizacja dróg gminnych wraz z infrastrukturą towarzyszącą (jako infrastruktura dostępu)
 - 3.4. Działania w zakresie infrastruktury energetycznej i odnawialnych źródeł energii
 - 3.5. Współdziałanie z sąsiednimi gminami na rzecz rozwiązywania kluczowych problemów infrastrukturalnych
- 1.1.4. Przedsiębiorczość:
 - 4.1. Wypromowanie gminy jako miejsca dogodnej lokalizacji działalności gospodarczej
 - 4.2. Przygotowanie terenów inwestycyjnych
 - 4.3. Wspieranie konkurencyjności lokalnych podmiotów gospodarczych
 - 4.4. Inwestycje prywatne w branży turystycznej
 - 4.5. Działania organizacyjne na rzecz rybactwa
- 1.1.5. Poprawa jakości usług sfery edukacji i kultury:
 - 5.1. Rozwój i usprawnienie bazy placówek edukacyjnych i kulturalnych
 - 5.2. Poprawa dostępu do edukacji przedszkolnej
 - 5.3. Wsparcie dla programu edukacyjnego ukierunkowanego na potrzeby rynku pracy
 - 5.4. Działania w sferze kultury angażujące mieszkańców
- 1.1.6. Poprawa sfery społecznej: zdrowie i działalność społeczna:
 - 6.1. Wsparcie dla budownictwa socjalnego
 - 6.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu
 - 6.3. Przeciwdziałanie patologiom społecznym i wspieranie rodzin wymagających pomocy społecznej
 - 6.4. Poprawa dostępności i jakości usług zdrowotnych
 - 6.5. Poprawa stanu bezpieczeństwa w gminie
 - 6.6. Poprawa dostępu do podstawowych usług medycznych

Aktualnie w trakcie realizacji jest **Strategia Rozwoju Miasta i Gminy Ryn na lata 2021-2031**, w której uwzględniono poniższe cele operacyjne:

Cel 1: Jakość życia dostosowana do potrzeb mieszkańców:

- Poprawa dostępu do opieki zdrowotnej
- Zwiększenie dostępu do kultury, sportu i rekreacji
- Podnoszenie jakości usług edukacyjnych

*Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ryn
na lata 2022-2026*

- Zwiększenie dostępu do pomocy społecznej

Cel 2: Przedsiębiorczość na wysokim poziomie:

- Zwiększanie jakości partycypacji społecznej
- Poprawa jakości komunikacji interpersonalnej oraz dostępu do informacji
- Systematyczne wsparcie przedsiębiorczych mieszkańców
- Podnoszenie jakości terenów inwestycyjnych
- Zwiększanie znaczenia nowoczesnych technologii w rozwoju przedsiębiorczości
- Zwiększanie jakości funkcjonowania administracji publicznej

Cel 3: Wewnętrzna oraz zewnętrzna równowaga przestrzenna:

- Zwiększenie dostępu komunikacyjnego
- Zwiększenie współpracy z gminami zrzeszonymi w Stowarzyszeniu WJM oraz Cittaslow
- Zwiększenie współpracy międzysektorowej
- Podnoszenie jakości współpracy transgranicznej w relacji Polska-Rosja/Polska-Litwa
- Rozwój infrastruktury technicznej
- Kształtowanie poprawnej polityki przestrzennej

Cel 4: Wysoka jakość środowiska przyrodniczego:

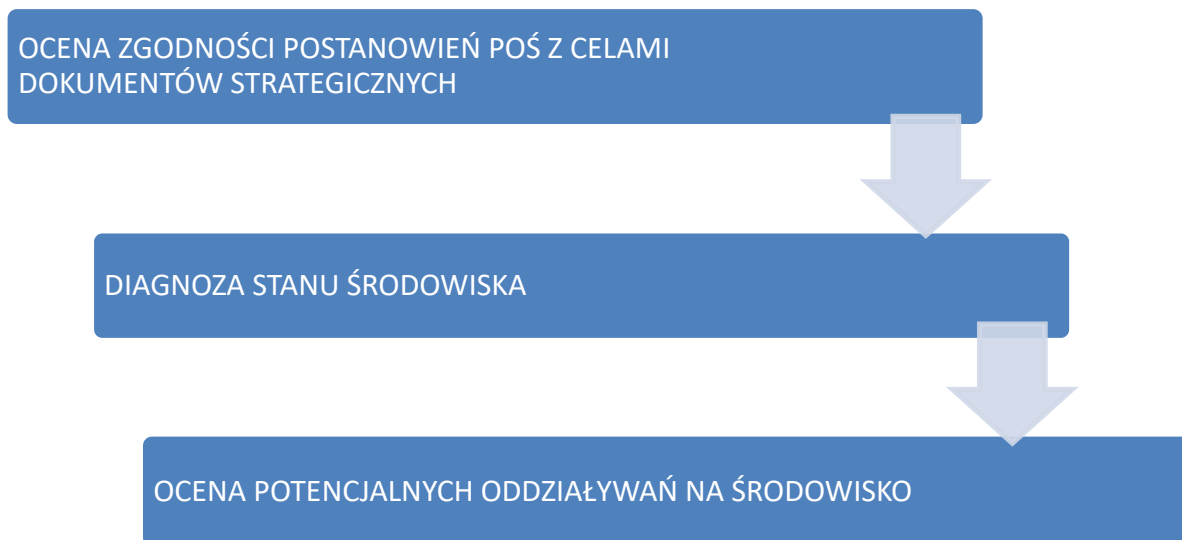
- Kontrola gospodarki wodno-ściekowej
- Podnoszenie jakości wód (jezior) oraz jakości wody pitnej i użytkowej
- Wspieranie rozwoju odnawialnych źródeł energii
- Edukacja społeczności lokalnej w zakresie ekologii
- Kontrola oraz dbałość o istniejące walory przyrodnicze

Cel 5: Konkurencyjna turystyka oraz wysoki dostęp do kultury:

- Wdrażanie rozwiązań dla rozwoju dziedzictwa kulturowego w gminie
- Wykorzystanie istniejących uwarunkowań przyrodniczych dla rozwoju turystyki
- Systematyczna promocja oferty turystycznej gminy

4. Informacja o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy

Prognoza oceny oddziaływania na środowisko POŚ dla Gminy Ryn, została wykonana według poniższego schematu.

Pierwszym etapem sporządzenia prognozy dla projektu POŚ, było wykonanie oceny zgodności postanowień projektowanego dokumentu z dokumentami strategicznymi na poziomie krajowym, wojewódzkim, regionalnym i lokalnym, odnoszących się do problemów emisji zanieczyszczeń, ochrony środowiska i zrównoważonego rozwoju.

Następnie dokonano diagnozy stanu środowiska w całej gminie. Analizę stanu środowiska, wykonano między innymi w oparciu o wyniki Państwowego Monitoringu Środowiska, dane statyczne GUS, opracowania kartograficzne oraz dane literaturowe. Analiza stanu środowiska pozwoliła na identyfikację najważniejszych problemów ochrony środowiska w gminie oraz określenie trendów zmian w środowisku. Jednocześnie dane zebrane na tym etapie stanowiły materiał wejściowy dla oceny zmian w środowisku w przypadku braku wdrożenia działań ujętych w POŚ dla przedmiotowego obszaru.

Uwzględniając stan środowiska, posługując się metodą opisową dokonano oceny potencjalnych oddziaływań na środowisko, powodowanych przez zadania przewidziane w POŚ, w odniesieniu do poszczególnych komponentów środowiska.

Posłużono się następującymi kryteriami:

CHARAKTER ODDZIAŁYWANIA:

- pozytywne,
- negatywne,
- pozytywne jak i negatywne.

OKRES TRWANIA ODDZIAŁYWANIA:

- długoterminowe,

*Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ryn
na lata 2022-2026*

- średnioterminowe,
- krótkoterminowe.

BEZPOŚREDNIOŚĆ ODDZIAŁYWANIA:

- bezpośrednie,
- pośrednie,
- wtórne,
- skumulowane.

CZĘSTOTLIWOŚĆ ODDZIAŁYWANIA:

- chwilowe,
- stałe.

ZASIĘG ODDZIAŁYWANIA:

- miejscowe,
- lokalne,
- ponadlokalne,
- regionalne.

TRWAŁOŚĆ ODDZIAŁYWANIA:

- odwracalne,
- nieodwracalne.

INTENSYWNOŚĆ ODDZIAŁYWANIA:

- nieistotne,
- zauważalne,
- duże,
- zupełne.

5. Przewidywane metody analizy skutków realizacji postanowień Programu oraz częstotliwości jej przeprowadzania

Realizacja rozwiązań przewidzianych w omawianym POŚ, powinna podlegać systemowi monitorowania oraz szybkiej reakcji w przypadku wystąpienia rozbieżności między projektowanymi rezultatami a stanem istniejącym. System ten powinien służyć ocenie przebiegu realizacji i stopnia osiągnięcia celów przyjętych w Programie.

Monitoring, przeprowadzony przez właściwy system sprawozdawczości, oparty na zestawie określonych wskaźników, ma pełnić funkcję informacyjną i weryfikującą. Takie działanie pozwoli na podejmowanie działań korygujących, jeśli będą wymagane.

Monitoring powinien zapewnić stałą kontrolę jakości zarządzania środowiskiem planowanych przedsięwzięć inwestycyjnych a także pozwolić na regulowanie działalności podmiotów przy czym jednocześnie ułatwiać funkcjonowanie systemu wydawania decyzji czy udzielania zezwoleń.

Program Ochrony Środowiska określa zasady, oceny oraz monitorowania efektów jego realizacji. W dokumencie tym zaproponowano wskaźniki ilościowe oraz jakościowe, dzięki którym zostaną określone stopnie realizacji poszczególnych zadań. Do właściwego określenia skutków realizacji zadań wymienionych w POŚ, potrzebna jest współpraca wszystkich zaangażowanych instytucji biorących udział w realizacji POŚ. Źródłami tych danych, co do wartości wskaźników będą m.in.: Urzędy Gmin, Starostwo Powiatowe, Urząd Marszałkowski, zarządcy dróg, raporty o stanie środowiska w województwie warmińsko-mazurskim, w powiecie oraz w gminie opracowane przez jednostki za to odpowiedzialne, a także dane z Głównego Urzędu Statystycznego. Wymienione wskaźniki są właściwe i pozwalają w pełni ocenić zmiany, jakie nastąpią w środowisku w wyniku realizacji wskazanych zadań.

Program Ochrony Środowiska, którego dotyczy niniejsza Prognoza, zawiera informacje o „Systemie realizacji Programu”, który opisuje sposób jego realizacji i monitorowania. Zgodnie z art. 18 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. 2021 poz. 1973) wymagane jest sporządzanie przez organ wykonawczy gminy co 2 lata raportu z wykonania POŚ i przedstawienie go Radzie Gminy.

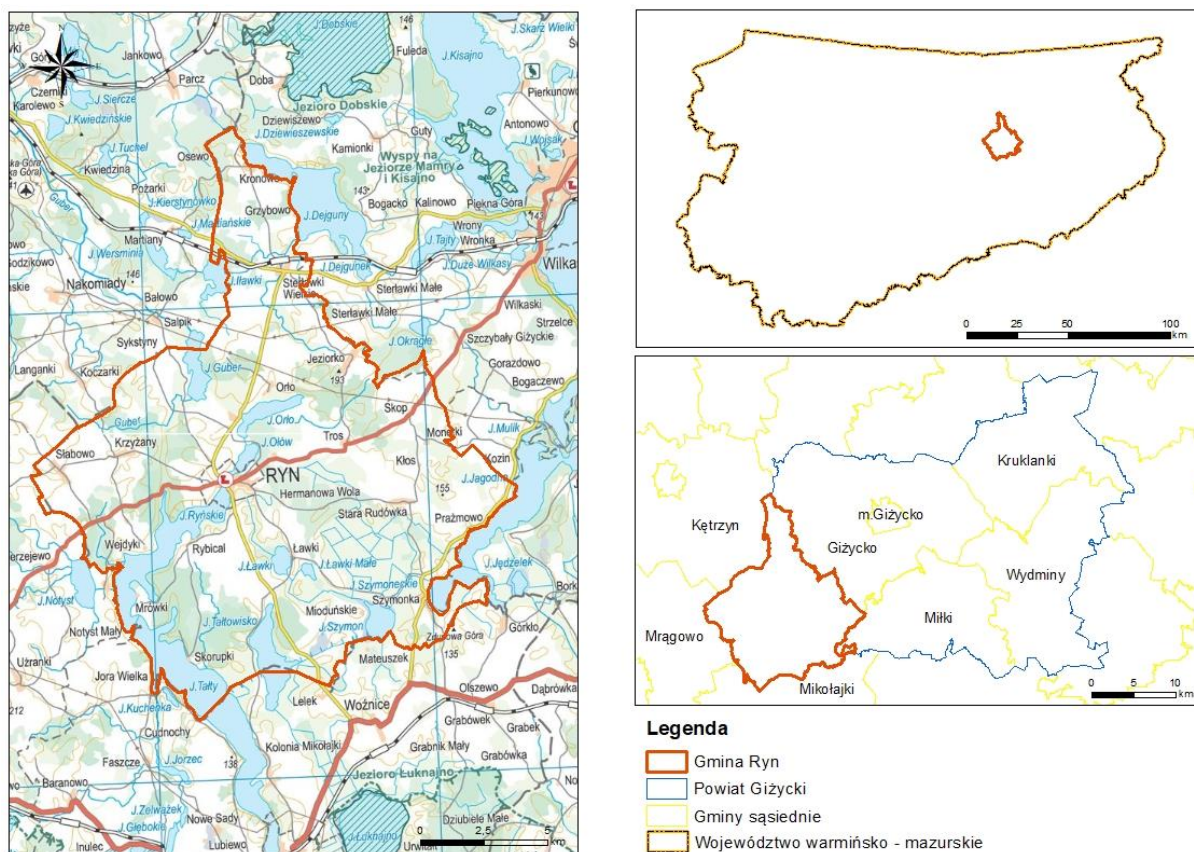
6. Informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko

Ze względu na odległość od granic państwa oraz skalę i charakter działań przewidzianych w POŚ dla gminy Ryn, realizacja zapisów dokumentu nie spowoduje transgranicznego oddziaływania na środowisko. Zatem planowane zadania wyznaczone przez Gminę, nie wymagają przeprowadzenia postępowania, o którym mowa w Dziale VI ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o cenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2021 r. poz. 247 z późn. zm.).

7. Charakterystyka Gminy Ryn

Położenie geograficzne

Gmina Ryn, o powierzchni 204,54 km², położona jest w środkowo-wschodniej części województwa warmińsko-mazurskiego, w zachodniej części powiatu giżyckiego. Obszar zlokalizowany jest na szlaku Wielkich Jezior Mazurskich. Graniczy z gminami: Kętrzyn w powiecie kętrzyńskim, gm. Giżycko i Miłki w powiecie giżyckim, gm. Mikołajki i Mrągowo w powiecie mrągowskim. W skład Gminy wchodzi 19 sołectw.

Demografia

Jednym z podstawowych czynników wpływających na rozwój jednostek samorządu terytorialnego jest sytuacja demograficzna oraz perspektywy jej zmian. Trzeba zauważyć, że przyrost liczby ludności to przyrost liczby konsumentów.

Według danych GUS, w 2020 roku ogólna liczba ludności wynosiła 5640 osób, z czego 50,21% stanowili mężczyźni, natomiast pozostałe 49,79% kobiety.

Maleje udział osób w wieku produkcyjnym, a wzrasta udział osób w wieku poprodukcyjnym. Największy udział wg grup ekonomicznych zajmuje grupa w wieku produkcyjnym (61,52% liczby ogólnej ludności), a najmniejszy w wieku przedprodukcyjnym (17,52% liczby ogólnej ludności).

Geomorfologia terenu

Gmina Ryn leży w środkowej części platformy wschodnioeuropejskiej. Według fizycznogeograficznej regionalizacji (Solon 2019), gmina położona jest głównie w Krainie Wielkich Jezior Mazurskich, a wschodnia część Gminy w Pojezierzu Mrągowskim. W przedstawionych mezoregionach dominuje krajobraz młodoglacjalny, ukształtowany w plejstocenie. Powierzchnie tworzą w większości utwory czwartorzędowe (miażdżość ok. 200 m), a poniżej osady kredowe i trzeciorzędowe. Utwory czwartorzędowe charakteryzują się sześcioma zlodowaczeniami, gdzie najstarsze z nich przedstawiają gliny zwałowe. O działalności lodolodu świadczą piaski i żwiry wodnolodowcowe dolne. Nad nimi znajdują się gliny brązowe i szare, pomiędzy którymi w zagłębieniach zlokalizowane są utwory piaszczysto-żwirowe. Gliny zwałowe budują wzgórza moren czołowych. Znaczącą powierzchnie zajmują piaski i żwiry sandrowe.

Na terenie Gminy, według danych uzyskanych z Centralnej Bazy Danych Geologicznych znajdują się 4 obszary górnicze oraz 9 złóż kopalin, wykorzystywanych w budownictwie i drogownictwie: kruszywo naturalne.

Lasy

Lasy są najbardziej naturalną formacją przyrodniczą, związaną z krajobrazem oraz niezbędnym czynnikiem równowagi środowiska przyrodniczego. Szczególną rolę w ochronie ekosystemów leśnych, ich biocenoz oraz zachodzących naturalnych procesów przyrodniczych odgrywają tereny chronione i rezerwaty leśne. Lasy spełniają bardzo różnorodne funkcje w sposób naturalny, którymi są:

- funkcje ekologiczne (ochronne), zapewniające stabilizację stosunków wodnych, ochronę gleb przed erozją, kształtują klimat, stabilizują układ atmosfery, tworzą warunki do zachowania potencjału biologicznego gatunków i ekosystemów, zachowują różnorodność i złożoność krajobrazu,
- funkcje produkcyjne, polegające na pozyskiwaniu drewna z zachowaniem odnawialności, pozyskiwania niedrzewnych użytków z lasu, prowadzenia gospodarki łowieckiej,
- funkcje społeczne, które służą kształtowaniu korzystnych warunków zdrowotnych i rekreacyjnych dla społeczeństwa.

Na terenie gminy, pod powierzchnią leśną znajduje się powierzchnia o wielkości 414,50 ha, z czego 412 ha (99,39% lasów) to grunty leśne prywatne. Lasy obejmują zaledwie 2.03% powierzchni ogólnej jednostki administracyjnej.

Warunki klimatyczne

Klimat Gminy Ryn jest kształtowany głównie przez kolizję wilgotnego powietrza z Atlantyku i suchego powietrza kontynentalnego. Powoduje to duże zmienności stanów pogody. Średnia roczna temperatura powietrza kształtuje się na 8,2°C. Najcieplejszym miesiącem jest lipiec (średnia temperatura wynosi 18,9°C), a najzimniejszym styczeń (średnia temperatura wynosi -3,0°C). Na obszarze Gminy występują znaczne opady (największe przypadają na okres lipiec - sierpień) - średnioroczne opady wynoszą około 729 mm. Luty jest najsuchszym miesiącem. Przeważają wiatry zachodnie, występujące głównie w miesiącach jesiennych (listopad-grudzień) oraz wczesnowiosennych (marzec-kwiecień). Zjawiska burzowe wpływają na występowanie krótkookresowych, silnych wiatrów w okresie letnim (czerwiec-lipiec). Okres wegetacyjny trwa około 194 dni w roku.

8. Stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

8.1. Ochrona klimatu i jakości powietrza

Klimat to charakterystyczny dla danego obszaru zespół zjawisk i procesów atmosferycznych, określany na podstawie wieloletnich obserwacji pogody dla danego regionu. Według danych Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej Oddział Warszawski Ośrodek meteorologii (Autor Halina Lorenc), gmina leży w II strefie energetycznej wiatru w Polsce – odpowiednio: bardzo korzystnej.

Dla jakości powietrza ważną grupą emisji jest emisja komunikacyjna z transportu kołowego. Gmina Ryn posiada stosunkowo dobrze rozwinięty układ komunikacyjny.

Zgodnie z art. 89 ustawy - Prawo ochrony środowiska, w wyniku rocznej oceny jakości powietrza, odrębnie dla każdej substancji, dokonuje się klasyfikacji stref, w których poziom substancji:

- przekracza poziom dopuszczalny powiększony o margines tolerancji,
- przekracza poziom dopuszczalny lecz nie przekracza poziomu dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji,
- nie przekracza poziomu dopuszczalnego,
- przekracza poziom celu długoterminowego (dla ozonu),
- nie przekracza poziomu celu długoterminowego (dla ozonu).

Wyniki oceny i klasyfikacji strefy dla danego zanieczyszczenia zależą od stężeń tego zanieczyszczenia występujących na terenie strefy – zwykle w rejonach o najwyższym stopniu zanieczyszczenia daną substancją. W klasyfikacji stref, dokonywanej w Polsce na podstawie wyników oceny rocznej, strefy, na terenie których występują obszary o najwyższych poziomach stężeń, w których zarejestrowano przekroczenia, zaliczono do klasy C, natomiast strefy o niskich poziomach stężeń zaliczono do klasy A. Na ich obszarze w ocenianym roku nie stwierdzono wystąpienia wartości normatywnych stężeń zanieczyszczeń w powietrzu.

Gmina Ryn znajduje się w strefie warmińsko-mazurskiej, dla której Sejmik Województwa Warmińsko-Mazurskiego przyjął uchwałę w sprawie określenia Programu ochrony powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej z dnia 26.05.2020 r. nr XVII/280/20. Spośród 7 stacji pomiaru pyłu zawieszzonego PM10 oraz 4 stacji pomiaru benzo(a)pirenu nie wskazano punktu pomiarowego w obrębie Gminy Ryn. Program wskazuje szacowaną ilość kotłów które powinny zostać wymienione. W latach 2021 – 2026 liczba ta powinna wynieść 475 sztuk, tj. 79 szt/rok. Szacowany koszt łączny to 7 125 000,00 zł i spodziewany efekt ekologiczny kształtuje się na poziomie 93,1 Mg obniżonej wartości emisji pyłu PM10 oraz 49,9 kg w przypadku B(a)P.

Monitorowanie stanu jakości powietrza ma charakter ciągły i wykonywane jest przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska. Na terenie gminy Ryn nie ma zlokalizowanych stacji pomiarowych.

Dobrze rozwinięte połączenia komunikacyjne, rozwijający się sektor usług turystyczno-rekreacyjny oraz atrakcyjność środowiska naturalnego, prowadzą do zmożonego ruchu komunikacyjnego, a w efekcie do zwiększenia emisji zanieczyszczeń.

Źródłem zanieczyszczeń powietrza stanowią farmy hodowlane oraz trzody chlewne, odpowiadające za przedostawanie się do powietrza szkodliwych związków azotu, fosforanu i amoniaku. Według Powiatowego Lekarza Weterynarii, w gminie Rynu znajduje się 6 stad utrzymujących kurczęta brojlery oraz 2 stada utrzymujące trzodę chlewną. Koncentracja zwierząt hodowlanych stwarza trudności z zagospodarowaniem odpadów, a zwłaszcza wytwarzanej w dużej ilości gnojowicy, której niewłaściwe wykorzystanie powoduje znaczne obciążenie dla środowiska naturalnego, szczególnie dla wód gruntowych.

Nieumiejętne wykorzystanie tego nawozu może powodować bardzo negatywne skutki począwszy do skażenia wód zarówno biogenami jak i mikrobiologicznie oraz znaczne ograniczenie komfortu życia mieszkańców w wyniku emisji znacznej ilości odorów.

Działania jakie należy prowadzić w celu zmniejszenia stężeń w powietrzu niebezpiecznych związków to m.in. likwidacja lub wymiana indywidualnych systemów grzewczych na niskoemisyjne, odpowiednie gospodarowanie odpadami komunalnymi, bez ich spalania, używanie paliwa węglowego dobrej i sprawdzonej jakości, ograniczanie wypalania traw oraz rozwój komunikacji zbiorowej.

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, co roku dokonuje oceny poziomu substancji w powietrzu w poszczególnych strefach. W Gminie Ryn nie zostały zlokalizowane stacje pomiarowe jakości powietrza.

8.2. Zagrożenie hałasem

Hałas, według ustawy Prawo ochrony środowiska, jest określany, jako dźwięki o częstotliwości od 16Hz do 16 000 Hz. Z fizycznego punktu widzenia hałas, czyli odbierane, jako dokuczliwe, przykre i szkodliwe dźwięki, to drgania mechaniczne ośrodka sprężystego, najczęściej powietrza. Wyróżnia się główne trzy rodzaje hałasu, według źródła powstawania hałasu: hałas przemysłowy powodowany przez urządzenia i maszyny w obiektach przemysłowych i usługowych, hałas komunikacyjny pochodzący od środków transportu drogowego, kolejowego i lotniczego, hałas komunalny występujący w budynkach mieszkalnych, szczególnie wielorodzinnych i w obiektach użyteczności publicznej.

Podstawowym źródłem hałasu dla Gminy Ryn jest głównie komunikacja drogowa. Środki transportu są ruchomymi źródłami hałasu decydującymi o parametrach klimatu akustycznego przede wszystkim na terenach zurbanizowanych. Hałas komunikacyjny powodowany jest przede wszystkim przez wykazującą tendencję wzrostową ruch pojazdów na drodze krajowej nr 59, przebiegającej przez centrum miasta. Dotyczy to również odcinków dróg w zbliżeniu z zabudową mieszkaniową.

Główny Inspektor Ochrony Środowiska prowadzi rejestr zawierający informacje o stanie akustycznym środowiska na podstawie pomiarów, badań i analiz wykonywanych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Konieczne powinno być, bardziej szczegółowe wykonywanie badań monitoringowych w każdej jednostce administracyjnej. Prowadzone co 5 lata badania natężenia ruchu pojazdów na drogach województwa są jedynie pewnym uzupełnieniem działań monitoringowych, pozwalającymi oszacować tendencje emisji hałasu komunikacyjnego w skali wielolecia. Na terenie gminy nie zlokalizowano punktów pomiarowych dot. hałasu.

8.3. Pole elektromagnetyczne

Promieniowanie elektromagnetyczne (PEM) zaliczane jest do podstawowych zanieczyszczeń środowiska. Głównymi źródłami promieniowania elektromagnetycznego są stacje bazowe telefonii komórkowej oraz maszyny radiokomunikacyjne. Na terenie gminy Ryn gminy znajduje się 8 sztuk stacji telefonii komórkowej. Brak jest linii energetycznych o mocy powyżej 110 kV oraz nadajników radiowych i telewizyjnych.

Według danych uzyskanych z WIOŚ, w 2018 roku, w gminie Ryn przeprowadzono pomiar w zakresie natężenia pól elektromagnetycznych w dwóch punktach pomiarowych: w Rynie na placu Wolności (0,24 V/m) oraz w Sterławkach Wielkich (0,15 V/m). W 2021 r. punkt pomiarowy został zlokalizowany w Rynie, przy ul. Partyzantów 12.

8.4. Gospodarowanie wodami

Gmina znajduje się głównie w dorzeczu Wisły, a część zachodnio-północna znajduje się w dorzeczu Pregoty. w regionach wodnych Łyny i Węgorapy oraz Środkowej Wisły. Gmina położona jest w trzech zlewniach.

Dzięki położeniu Gminy na szlaku Wielkich Jezior Mazurskich, ok. 10% powierzchni (22 km²) stanowią wody powierzchniowe - jeziora, kanały, ciek wodne, tereny stale zawodnione o dobrym stanie chemicznym wód. Najdłuższym i najgłębszym jeziorem jest jezioro rynnowe Tałty. Razem z jeziorem Ryńskim stanowią jeden ciąg o długości 20 km o powierzchni ok. 18,3 km². Najczystszy jeziorem jest jezioro Ołów, które jest objęte strefą ciszy. Występują tu także jeziora: Guber, Orło, Ołów, Ryńskie, Ławki, Szymon, Tałowisko i więcej. Wszystkie zbiorniki i ciek wodne są wykorzystywane w turystyce oraz rolnictwie, a w czasie suszy pozwalają nawadniać przesuszone tereny.

Wody powierzchniowe są zagrożone przede wszystkim obszarowymi źródłami zanieczyszczeń. Najwięcej z nich trafia do wód wraz ze ściekami, spływami powierzchniowymi z terenów rolniczych, oraz zanieczyszczeniami wprowadzanymi przez opady atmosferyczne. Jeziora Gminy są podatne na degradację również z powodu niekorzystnych warunków naturalnych, m.in. przez płytkość jezior, jeziora przepływowe, nieodpowiednie warunki do mieszania się wód.

Według Planu gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Pregoty i dorzecza Wisły, zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r., miasto położone jest głównie w obrębie dwóch zlewni z niewielką częścią w północnej części gminy trzeciej zlewni.

Na terenie Gminy Ryn prowadzono badania monitoringowe wód powierzchniowych w Kanał Rynie - Stare Bolesty w dorzeczu Wisły. Wykazany został zły stan wód i stan chemiczny poniżej dobrego. Wyniki zostały opracowane przez GIOS w 2014-2019 roku

Tabela 1. Stan i ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych dla poszczególnych JCWP

Kod JCWP	Nazwa	Monitoring	Aktualny stan JCWP	Ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych	Uzasadnienie derogacji
RW7000185848149	Guber do dopływu z jeziora Siercz z jeziorem Guber, Siercz	Nie	Dobry	Niezagrożona	Nie dotyczy
RW200025264199	Pisa od wypływu z jeziora Kisajno do wypływu z jeziora Tałty (EW. + z jeziora Niegocin, Ryńskie)	Tak	Zły	Zagrożona	Brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP występuje presja komunalna i przemysłowa. W programie działań zaplanowano działania podstawowe, obejmujące uporządkowanie gospodarki ściekowej, które są wystarczające, aby zredukować presję komunalną w zakresie wystarczającym dla osiągnięcia dobrego stanu. Zaplanowano też działania obejmujące „przeгляд pozwoleń wodnoprawnych na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi przez użytkowników w zlewni JCWP z uwagi na zagrożenie osiągnięcia celów środowiskowych, zgodnie z art. 136 ust. 3 ustawy – Prawo wodne”, mające na celu szczegółowe rozpoznanie i w rezultacie ograniczenie tych presji tak, aby możliwe było osiągnięcie wskaźników zgodnych z wartościami dobrego stanu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia działań, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do roku 2027.
RW700025582199	Węgorapa od źródeł do wypływu z jeziora Mamry	Tak	Zły	Zagrożona	Brak możliwości technicznych. W zlewni JCWP występuje presja komunalna i przemysłowa. W programie działań zaplanowano działania podstawowe, obejmujące uporządkowanie gospodarki ściekowej, które są wystarczające, aby zredukować presję komunalną w zakresie wystarczającym dla osiągnięcia dobrego stanu. Zaplanowano też działania obejmujące „przeгляд pozwoleń wodnoprawnych na wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi przez użytkowników w zlewni JCWP z uwagi na zagrożenie osiągnięcia celów środowiskowych, zgodnie z art. 136 ust. 3 ustawy – Prawo wodne”, mające na celu szczegółowe rozpoznanie i w rezultacie ograniczenie tych presji tak, aby możliwe było osiągnięcie wskaźników zgodnych z wartościami dobrego stanu. Z uwagi jednak na czas niezbędny dla wdrożenia działań, a także okres niezbędny aby wdrożone działania przyniosły wymierne efekty, dobry stan będzie mógł być osiągnięty do 2027 r

Źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

*Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ryn
na lata 2022-2026*

Zgodnie z podziałem Polski na 172 Jednolite Części Wód Podziemnych Gmina znajduje się w obszarze JCWPd nr PLGW700020 i PLGW200031 oraz niewielką częścią w północnej części gminy PLGW700021.

PLGW700020 – położona w regionie Środkowej Wisły zbudowane jest z dwóch pięter wodonośnych. Piętro paleogeńsko - czwartorzędowe zbudowane jest z piasków i żwirów. Głębokość występowania warstw wodonośnych sięga 150-220 m. Piętro czwartorzędowe jest podzielone na trzy poziomy - Q₂, Q₃, i Q₁. Każdy poziom zbudowany jest z piasków i żwirów. Głębokość występowania warstw wodonośnych sięga następująco: Q₁ – 0,5-40 m, Q₂ – 40-70 m, Q₃ – 80-150 m.

PLGW700021 – położona w regionie Łyny i Węgorapy, zbudowane z czterech poziomów piętra czwartorzędowego. Wszystkie poziomy zbudowane są z piasków i żwirów. Głębokość występowania warstw wodonośnych sięga odpowiednio od poziomu Q₁ – 0.2-30 m, Q₂ – 30 – 100 m, Q₃ – 70 – 120 m i Q₄ – 150 – 220 m.

PLGW200031 - położona w regionie wodnym Łyny i Węgorapy (część zachodnio-północna), zbudowane jest z dwóch pięter wodonośnych. Piętro czwartorzędowe, podzielone jest na trzy poziomy - Q₁, Q₂, Q₃. Piętra Q₂ i Q₃ są zbudowane z piasków i żwirów, a piętro Q₁ z piasków, żwirów i otoczków. Głębokość występowania warstw wodonośnych sięga następująco: Q₁ – 0-40 m, Q₂ – kilka-80 m, Q₃ – 70-120 m, Q₄ – 50-150m. Piętro paleogeńsko-neogeńskie zbudowane jest z piasków i żwirów, a jego głębokość sięga 50-265 m.

Tabela 2. Stan i ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych dla poszczególnych JCWPd

Nazwa JCWP	Stan ilościowy	Stan chemiczny	Ogólna ocena stanu JCWP	Ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych
PLGW700020	Dobry	Dobry	Dobry	Niezagrożona
PLGW200031	Dobry	Dobry	Dobry	Niezagrożona
PLGW700021	Dobry	Dobry	Dobry	Niezagrożona

Źródło: Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie

Zgodnie z danymi udostępnionymi przez Państwowy Instytut Geologiczny Gmina znajduje się w obszarze jednego zbiornika GPZW.

GZWP 206 – Zbiornik Wielkie Jeziora Mazurskie. Utwory czwartorzędu w sandrach i w utworach międzymorenowych. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne 120 tys. m³/dobę, a średnia głębokość ujęć 60 m. Powierzchnia zbiornika zajmuje ok. 584 km².

8.5. Gospodarka wodno-ściekowa

Charakterystykę zaopatrzenia w wodę w gminie, sporządzono na podstawie danych udostępnionych przez gminy oraz GUS. Informacje zawierają dane dotyczące długość sieci wodociągowej, ilość przyłączy oraz informacje o ujęciach wód na terenie gmin wraz ze średnim przepływem dobowym.

W 2020 roku ogólne zużycie wody z wodociągów na 1 mieszkańca w powiecie wyniosło 22,6 m³. Na terenie Gminy Ryn, funkcjonuje ujęcie wód „Ryn” na działce ewid. nr 359 obręb Ryn:

Studnia nr 3 o parametrach:

- Q_{\max} – 88,67 m³/h
- $Q_{\max d}$ – 1300 m³/d

Studnia nr 3 o parametrach:

- $Q_{\text{śr}}$ – 94 m³/h

Strefa ochronna ujęcia obejmuje bezpośrednie sąsiedztwo o szerokości 10 m.

Gmina Ryn jest dobrze zwodociągowana i skanalizowana. Długość sieci kanalizacyjnej w 2021 r. wynosi 163,2 km, odprowadza ona ładunek ścieków pochodzący od 7693 RLM aglomeracji, w tym od stałych mieszkańców aglomeracji – 5629 RLM, osób przebywających w aglomeracji – 1907 RLM oraz z przemysłu – 157 RLM. Długość sieci wodociągowej w 2021 r. wynosi 164 km.

W gminie funkcjonuje oczyszczalnia ścieków „RYN” przy ul. Mazurskiej. Jest to oczyszczalnia typu PUB 2 tj. z podwyższonym usuwaniem związków azotu (N), fosforu (P) spełniająca standardy odprowadzanych ścieków dla aglomeracji < 100 000 RLM.

Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych, zawiera wykaz aglomeracji o RLM <2000, wraz z jednoczesnym wykazem niezbędnych przedsięwzięć w zakresie budowy, rozbudowy lub modernizacji oczyszczalni ścieków komunalnych oraz budowy i modernizacji zbiorczych systemów kanalizacyjnych, jakie należy zrealizować w tych aglomeracjach. W ramach AKPOŚK 2017 dokonano analiz w zakresie spełnienia przez poszczególne aglomeracje warunków dyrektywy 91/271/EWG. Zgodnie z ustaleniami i przyjętą metodyką opracowania AKPOŚK 2017, aglomeracje zostały podzielone na 3 priorytety. Do AKPOŚK 2017 włączono aglomeracje poza priorytetem (PP), tzn., takie aglomeracje, które nie spełniają warunków dyrektywy 91/271/EWG, ale planują podejmowanie działań inwestycyjnych zbliżających je do wypełnienia wymogów dyrektywy.

Na podstawie uchwały nr XII/276/15 Sejmiku Województwa Warmińsko - Mazurskiego z dnia 25 listopada 2015 r. zmieniająca uchwałę nr XLI/802/10 Sejmiku Województwa Warmińsko-Mazurskiego z dnia 29 czerwca 2010 r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Ryn, wyznaczono aglomerację Ryn o równoważnej liczbie mieszkańców 6 530, z oczyszczalnią ścieków w miejscowości Ryn, obejmującą następujące miejscowości z terenu Gminy Ryn, powiat giżycki: Ryn, Canki, Bachorza, Tros, Skop, Monetki, Kłos, Stara Rudówka, Prażmowo, Szymonka, Kolonia Szymonka, Ryński Dwór, Ryńskie Pole, Rybical, Siejkowo, Skorupki, Ławki, Ławki Małe, Hermanowa Wola, Mleczkowo, Głębowo, Orło, Sterławki Wielkie, Jeziorko, Grzybowo, Kronowo, Knis, Knis Podewsie, Krzyżany, Słabowo, Wejdyki, Kolonia Wejdyki.

8.6. Zasoby geologiczne

Gmina Ryn leży w środkowej części platformy wschodnioeuropejskiej. Według fizycznogeograficznej regionalizacji (Solon 2019), gmina położona jest głównie w Krainie Wielkich Jezior Mazurskich, a wschodnia część

Gminy w Pojezierzu Mrągowskim. W przedstawionych mezoregionach dominuje krajobraz młodoglacjalny, ukształtowany w plejstocenie. Powierzchnie tworzą w większości utwory czwartorzędowe (miaższność ok. 200 m), a poniżej osady kredowe i trzeciorzędowe. Utwory czwartorzędowe charakteryzują się sześcioma zlodowaceniami, gdzie najstarsze z nich przedstawiają gliny zwałowe. O działalności lądolodu świadczą piaski i żwiry wodnolodowcowe dolne. Nad nimi znajdują się gliny brązowe i szare, pomiędzy którymi w zagłębieniach zlokalizowane są utwory piaszczysto-żwirowe. Gliny zwałowe budują wzgórza moren czołowych. Znaczącą powierzchnie zajmują piaski i żwiry sandrowe.

Na terenie Gminy, według danych uzyskanych z Centralnej Bazy Danych Geologicznych znajdują się 4 obszary górnicze oraz 9 złóż kopalin.

Powierzchnia ziemi narażona jest na geodynamiczne procesy czyli ruchy masowe ziemi. Ruchy te związane są głównie z działaniem sił przyrody takimi jak gwałtowne opady deszczu, intensywne topnienie śniegu, podnoszenie wód gruntowych czy wezbrania rzek. Zjawiska te prowadzą do osuwania, spływania czy zapadania się powierzchni. Zgodnie z danymi ogólnodostępnymi w Systemie Osłony Przeciwośuwiskowej, na terenie Gminy Ryn, nie występują tereny osuwiskowe.

8.7. Gleby

Gleba odgrywa jedną z ważniejszych ról w środowisku. Warunkuje rozkład biomasy oraz przepływ energii i obieg materii w ekosystemie. W rolnictwie dostarczają odpowiednią ilość surowców roślinnych potrzebnych do produkcji żywności. Ze względu na walory przyrodnicze Gminy ważne jest racjonalne działanie przy gospodarowaniu zasobami glebowymi.

W Gminie Ryn dużą rolę odgrywają użytki rolne, które zajmując ponad połowę obszaru - 66,9%. Na terenie występują gleby brunatne oraz bielcowe należące do IV klasy bonitacyjnej.

Jeśli chodzi o zagrożenia gleby, przekształcenia dotyczą przede wszystkim zmiany jej struktury, poprzez zagęszczenie, zmniejszenie uwilgotnienia oraz utrudnienia migracji tlenu. Narażone są na degradację wynikającą z prowadzenia działalności rolnych oraz rozwoju sieci osadniczej. Stan i jakość gleb uzależnione są od oddziaływania czynników naturalnych i antropogenicznych. Druga grupa czynników powoduje przechodzenie związków biogenych oraz innych zanieczyszczeń bezpośrednio do gleby, wód podziemnych i powierzchniowych. Do zwiększenia degradacji przyczynia się także ukształtowanie terenu i warunki atmosferyczne.

Największą degradację gleb powodują zabiegi rolnicze. Nadmierne przedostawanie się do gleby związków azotu, potasu, a tym samym transportowane do wód powodując eutrofizację. Erozja najczęściej powiązana jest z niewłaściwym nawożeniem, uprawą oraz likwidacją zakrzewień i zadrzewień śródpolnych.

Transport drogowy jest kolejnym źródłem doprowadzającym do zakwaszania gleb poprzez zanieczyszczenia pyłowe. Z komunikacji pochodzą substancje ropopochodne, metale ciężkie oraz związki azotu. Zanieczyszczenia te mogą wraz z wodami opadowymi spływać z powierzchni dróg do rowów i dalej do rzek oraz jezior.

Należy ograniczyć przeznaczanie gleb na cele nierolnicze, zapobiegać procesom degradacji i dewastacji gruntów leśnych oraz szkodom w produkcji rolniczej, przywracać oraz poprawiać wartości użytkowe gruntów, które utraciły charakter gruntów leśnych a przede wszystkim ograniczyć stosowanie nawozów mineralnych i naturalnych.

Na terenie Gminy Ryn występują obszary zdegradowane. W skład obszaru rewitalizacji wchodzi dwa obszary. Łączna powierzchnia obu obszarów zajmuje powierzchnię 36 ha, co stanowi 0,18 % całkowitej powierzchni gminy i zamieszkiwany jest przez 817 osób (13,78 % ogółu ludności gminy).

- Obszar I – ulice Wesola, Hanki Sawickiej, Rybaka, Mikołaja Kopernika (budynki nr 2A), Mazurska, Partyzantów (budynki nr 3,15,16,17,17a,31), Albina Nowickiego (budynki nr 3,9,11,11A,13,13A,15,15A), Plac Wolności (budynki nr 3,3a,5,7,11,13), Świerczewskiego, Rybaka, XX-lecia.
- Obszar II - ulice Traugutta, Cicha, Lipowa, Zaulek, Konrada Wallenroda (budynki nr 3,7), Tadeusza Kościuszki (budynki nr 1,3,7,9,11,13,13A,15), Mikołaja Kopernika (budynki nr 1,2,3,6,10,12,13,14,15,18,18A,20), Świerczewskiego (budynki nr 1,1A,3,5A,11), Plac Wolności (budynki nr 4, 6A), Albina Nowickiego (budynki nr 2,4,6).

Problemem w zakresie ochrony gleb jest niedostateczna konserwacja urządzeń melioracyjnych (zawieszenie działalności spółek wodnych). Degradacja gruntów poprzez dużą ilość bobrów występujących na terenie gminy, co powoduje zalewanie terenów.

Obowiązek monitorowania, obserwacji zmian i oceny jakości gleby i ziemi w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska wynika z zapisów art. 26 ustawy Prawo ochrony środowiska. Zadanie to ma na celu śledzenie zmian różnych cech gleb użytkowanych rolniczo, szczególnie ich właściwości chemicznych, zachodzących w określonych przedziałach czasu, pod wpływem rolniczej i pozarolniczej działalności człowieka (antropopresji).

8.8. Gospodarowanie odpadami

Obecny system gospodarki odpadami reguluje głównie ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2021 r., poz. 779 z późn. zm.) oraz ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2021 r. poz. 888). Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w sposób zasadniczy i radykalny przebudowała system prawny dotyczący gospodarowania odpadami komunalnymi. Aktem prawnym regulującym system stał się regulamin utrzymania porządku i czystości, który każda jednostka była zobowiązana zaktualizować zgodnie z wojewódzkim planem gospodarki odpadami. W dalszej części opracowania, znajdują się informacje przedstawiające system gospodarki odpadami w powiecie.

Wspólnym celem stawianym przed gospodarką odpadami jest stworzenie systemu zapewniającego pełną ewidencję wytwarzania odpadów i ich obrotu. Tylko pełna informacja o ilości, składzie i obrocie wytwarzanymi odpadami może zapewnić właściwe planowanie na przestrzeni wielolecia.

Docelowo system unieszkodliwiania i utylizacji odpadów w miastach i gminach powinien opierać się o wykorzystanie innych niż składowanie technologii. Deponowanie odpadów na składowiskach powinno być

*Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ryn
na lata 2022-2026*

ostatnim etapem unieszkodliwiania odpadów, stosowanym po wyczerpaniu innych możliwości ich unieszkodliwiania.

Gminny system gospodarki odpadami komunalnymi powinien uwzględniać przede wszystkim selektywną zbiórkę surowców wtórnych, odpadów opakowaniowych i poużytkowych, niebezpiecznych.

Każdy ze składników zintegrowanego systemu gospodarki odpadami powinien spełniać określone kryteria, aby można było na jego bazie utworzyć w przyszłości rozwiązanie systemowe zapewniające gromadzenie i usuwanie odpadów komunalnych w sposób zorganizowany. Należy uwzględnić efektywne wykorzystanie surowców znajdujących się w odpadach, powrót odpadów organicznych do środowiska poprzez kompostowanie oraz minimalizację ilości odpadów deponowanych na składowisku.

Zgodnie z uchwałą nr V/25/2020 Zgromadzenia Mazurskiego Związku Międzygminnego - Gospodarka odpadami z dnia 27 lipca 2020 r. w sprawie określenia szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości i zagospodarowania tych odpadów w zamian za uiszczoną przez właściciela nieruchomości opłatę za gospodarowanie odpadami komunalnymi, określa iż odpady komunalne z punktów gromadzenia odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości odbierane będą w następujących frakcjach:

- 1) papier
- 2) szkło
- 3) metale i tworzywa sztuczne
- 4) BIO
- 5) odpady zmieszane (resztkowe)
- 6) popiół paleniskowy

Zgodnie z uchwałą nr XXXIII/255/21 Rady Miejskiej w Rynie z dnia 29 czerwca 2021r. w sprawie uchwalenia „Regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta i Gminy Ryn”, zostały wprowadzone zasady, zgodnie z którymi właściciele nieruchomości obowiązani są do uprzątkowania błota, śniegu, lodu i innych zanieczyszczeń z części nieruchomości użytku publicznego, mycia i naprawy pojazdów samochodowych w myjniach, warsztatach naprawczych lub na terenie własnej nieruchomości, usuwania zanieczyszczeń spowodowanych przez zwierzęta domowe oraz wprowadzono całkowity zakaz choru i utrzymania zwierząt gospodarskich na obszarach nie związanych z produkcją rolną na terenie Miasta i Gminy Ryn.

W Gminie występuje 893 Mg wyrobów zawierających azbest, są to głównie pokrycia dachowe tj. płyty azbestowo-cementowe faliste i płaskie. Największy udział w ogólnej ilości wyrobów zawierających azbest występuje w miejscowości Sterławki Wielkie

Gmina Ryn należy do Mazurskiego Związku Międzygminnego Gospodarka Odpadami w Giżycku. Łącznie zrzesza 12 gmin. Segregowane odpady odbierane są przez Zakład Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Spytkowie. Prowadzona jest segregacja odpadów przez mieszkańców oraz u źródła.

8.9. Obszary chronione

Na obszarze gminy Ryn znajdują się liczne formy ochrony (źródło: RDOŚ Olsztyn). Zajmują 98,7% powierzchni gminy.

Obszary Natura 2000

- Jezioro Dobskie PLB280012

Rezerwaty:

- Ptasia Wyspa

Pomniki przyrody

- 3 pojedyncze pomniki przyrody: Jesion wyniosły *Fraxinus excelsior* (drzewo martwe), Dąb szypułkowy *Quercus robur* (drzewo martwe) oraz Żywotnik olbrzymi *Thuja plicata*. Wszystkie obiekty znajdują się w Nadleśnictwie Giżycko.
- 1 pojedynczy głąz narzutowy, ok. 50 m od szosy Ryn-Krzyżany, w Nadleśnictwie Giżycko, w Leśnictwie Krzyżany.

Obszary Chronionego Krajobrazu:

- Krainy Wielkich Jezior Mazurskich
- Krzyżany
- Doliny Rzeki Guber
- Kłos

Użytki ekologiczne:

- „Jezioro Salpik”

Korytarze ekologiczne (źródło: <http://mapa.korytarze.pl/>)

1. Warmia – Dolina Pasłęki Wschodni KPn – 7c
2. Bagna Nietlickie KPn- 8c

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. z 2014 r. poz. 1713), określa typy siedlisk przyrodniczych oraz gatunki będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty i wyznaczenia jako specjalne obszary ochrony siedlisk oraz obszarów kwalifikujących się do wyznaczenia jako obszary specjalnej ochrony ptaków. Dodatkowo przy opisie obszarów chronionych wzięto pod uwagę rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2016 r., poz. 2183), z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. z 2014 r., poz. 1409) oraz z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. z 2014 r. poz. 1408). Powyższe rozporządzenia określają gatunki zwierząt, roślin oraz grzybów:

- a) objętych ochroną ścisłą, z wyszczególnieniem gatunków wymagających ochrony czynnej,
- b) objętych ochroną częściową,

- c) objętych ochroną częściową, które mogą być pozyskiwane, oraz sposoby ich pozyskiwania,
- d) wymagających ustalenia stref ochrony ich ostoi lub stanowisk,

a także właściwe dla poszczególnych gatunków lub grup gatunków zakazy i odstępstwa od zakazów oraz sposoby ochrony gatunków, w tym wielkość stref ochrony.

Natura 2000 Jezioro Dobskie PLB280012

Obszar utworzony na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 05.09.2007 r. zmieniające rozporządzenia w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. Jezioro Dobskie obejmuje cztery duże wyspy: Wyspa Kormoranów, Glima, Lipka i Wyspa Heleny, oraz kilka mniejszych, nienazwanych wysp. Głównym celem jest ochrona występujących tam, chronionych gatunków ptaków, m.in. bielika, orlika krzykliwego, rybitwy zwyczajnej, dzięcioła białogrzbietowego. Prócz ptaków występują ryby takie jak koza, minóg rzeczny i różanka. Z ssaków pod ochroną znajdują się bóbr europejski, wydra oraz nocek łydkowłosy. Zagrożeniem dla gatunków jest możliwość zanieczyszczenia wód, przebudowa lasu, nadmierna eksploatacja ryb i turystyka.

Zarządzeniem Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 29 grudnia 2014 r. ustanowił plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Jezioro Dobskie PLB280012. Plan przedstawia identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony gatunków ptaków, będących przedmiotami ochrony oraz ich siedliska. Wskazuje również cele działań ochronnych oraz działania ochronne ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania.

Zagrożeniem dla gatunków ptaków będących przedmiotami ochrony są m.in. intensyfikacja rolnictwa, pisary i przystanie turystyczne, mola, żeglarstwo, usuwanie martwych i zamierających drzew oraz wycinka lasu. Cele ochrony dotyczą utrzymania wielkości populacji oraz właściwego stanu ich ochrony.

8.10. Zabytki

Zgodnie z uzyskanymi informacjami od Wojewódzkiego Urzędu Ochrony Zabytków w Olsztynie, w obrębie gminy Ryn znajdują się 64 obiekty wpisane do rejestru zabytków nieruchomych województwa warmińsko-mazurskiego – stan prawny na dzień 30.10.2021 r. Dodatkowo 4 stanowiska archeologiczne. Nie przewiduje się negatywnego oddziaływania na zabytki wynikającego z realizacji wskazanych zadań w Programie. Jednak w przypadku prowadzenia prac w obrębie obiektów zabytkowych bądź historycznych, zakres ich należy wówczas uzgodnić z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków, który udziela pozwolenia na realizację zadań.

9. Potencjalne zmiany środowiska w przypadku braku realizacji programu

Wszelkie działania zaproponowane do realizacji w ramach „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Ryn na lata 2022 - 2026.”, mają na celu poprawę stanu środowiska na terenie gminy i tym samym mają wpłynąć pozytywnie na zdrowie mieszkańców. Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji zapisów zawartych w POŚ to m.in.:

- Degradacja powierzchni ziemi.
- Pogorszenie jakości wód powierzchniowych oraz podziemnych.
- Zmniejszenie wielkości zasobów wodnych.
- Pogorszenie jakości powietrza.
- Degradacja walorów krajobrazu.
- Utrata różnorodności ekologicznej i cennych przyrodniczo terenów.
- Zwiększenie ilości wytwarzanych odpadów.
- Niewłaściwe postępowanie z wytworzonymi odpadami.
- Zwiększenie zagrożenia ponadnormatywnym natężeniem hałasu oraz polem elektromagnetycznym.
- Pogorszenie jakości życia mieszkańców.
- Zagrożenie dla spójności obszarów podlegających ochronie.

Negatywne skutki mogą wystąpić także w sferze społecznej. Brak realizacji zaproponowanych działań odnoszących się bezpośrednio do edukacji mieszkańców gminy, może pośrednio doprowadzić do pogorszenia stanu środowiska przyrodniczego. Społeczeństwo niedoinformowane, słabiej wykształcone przejawia często postawy antyekologiczne (wykorzystywanie odpadów jako czynnika grzewczego, porzucanie odpadów w nieprzeznaczonych do tego miejscach, zanieczyszczanie wód, dewastacja zasobów leśnych), a brak działań systemowych w zakresie ochrony środowiska naturalnego będzie tylko pogłębiać patologiczne zachowania.

Jeśli Program nie zostanie wdrożony, negatywne trendy będą się pogłębiać, a zanieczyszczenie środowiska wzrastać. Presja społeczna na zagospodarowywanie coraz to nowych terenów oraz sytuacja społeczno-gospodarcza obecnie panująca nie pozwoli na uniknięcie konfliktów społecznych i instytucjonalnych związanych z realizacją Programu. Zaniechanie realizacji zapisów Programu nie jest przede wszystkim możliwe z prawnego punktu widzenia, w związku z koniecznością wypełnienia wymagań prawnych związanych z zagospodarowaniem odpadów i utrzymaniem standardów jakości powietrza. W związku z powyższym realizacja Programu wydaje się być konieczna.

10. Istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji Programu w szczególności dotyczących obszarów podlegających ochronie na podstawie umowy z dnia 16 kwietnia 2004 roku o ochronie przyrody

Niniejszy rozdział przedstawia klasyfikację problemów środowiskowych Gminy Ryn. Problemy zostały zidentyfikowane na podstawie analizy stanu środowiska.

Problemy związane z klimatem i jakością powietrza:

- Wzrost natężenia ruchu drogowego,
- Wzrost zanieczyszczeń powietrza dalekiego zasięgu,
- Spalanie odpadów komunalnych w domowych paleniskach,
- Wysokie koszty wdrożenia OZE, zbyt skomplikowane przepisy i procedury związane z inwestycjami w OZE,
- Pogarszający się stan techniczny dróg niższej klasy,
- Brak przepisów prawnych, umożliwiających skuteczną realizację i kontrolę działań zaplanowanych w programach ochrony powietrza,
- Trudności w pozyskaniu środków zewnętrznych na działania związane z realizacją działań w zakresie ochrony powietrza i klimatu,
- Duże narażenie społeczeństwa na zanieczyszczenia powietrza – pył PM10, PM2,5 i benzo(a)piren,
- Problem uciążliwości zapachowych powodowanych nawożeniem pól nawozami naturalnymi przez podmioty działające w sektorze rolnictwa oraz przez instalacje przeznaczone do chowu i hodowli zwierząt.

Problemy związane z klimatem akustycznym:

- Rosnąca liczba pojazdów na drogach,
- Brak zintegrowanego systemu zarządzania ruchem,
- Brak środków finansowych na inwestycje zmierzające do poprawy stanu środowiska akustycznego,
- Zły stan techniczny pojazdów.

Problemy związane z polem elektromagnetycznym

- Rozpowszechnienie i rozwój telefonii komórkowej oraz innych technologii emitujących promieniowanie elektromagnetyczne.

Problemy związane z gospodarowaniem wodami

- Najwyższy stopień narażenia na zjawisko suszy,
- Infiltracja zanieczyszczeń z rolnictwa,
- Dopływ zanieczyszczeń z poza terenu gminy,
- Niewystarczająco rozpropagowane zasady dobrej praktyki rolniczej wśród właścicieli gospodarstw,
- Niedobór środków finansowych,
- Urbanizacja – zwiększenie się powierzchni zabudowanej, antropopresja,
- Intensyfikacja produkcji rolniczej.

Problemy związane z gospodarką wodno-ściekową

*Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ryn
na lata 2022-2026*

- Nieszczelność istniejących zbiorników bezodpływowych,
- Brak uzasadnienia ekonomicznego do budowy sieci kanalizacyjnej na obszarach o małej gęstości zaludnienia,
- Wzrost zużycia wody na potrzeby gospodarki i przemysłu,
- Niższa niż planowana efektywność realizacji inwestycji służących gospodarce wodno-ściekowej,
- Mała świadomość właścicieli nieruchomości z zakresu skutków niewłaściwego gospodarowania ściekami,
- Dalszy wzrost biurokratyzacji systemu związanego z pozyskiwaniem środków,
- Niewłaściwa eksploatacja indywidualnych systemów gromadzenia i oczyszczania ścieków.

Problemy związane z zasobami geologicznymi

- Obszary górnicze,
- Wzmoczona antropopresja powierzchni ziemi,
- Degradacja sieci drogowej, np. w wyniku transportu kruszyw.

Problemy związane z degradacją gleb

- Wzmoczona antropopresja,
- Rosnące zagrożenie wystąpienia zjawiska suszy,
- Nieregularność opadów atmosferycznych,
- Zanieczyszczenia gleb wzdłuż dróg,
- Wzrastająca presja na rozszerzanie terenów zurbanizowanych (urbanizacja),
- Zmiany klimatyczne powodujące m.in. przesuszenie gruntów,
- Niedobór środków finansowych,
- Brak systematycznie prowadzonego i zintegrowanego monitoringu gleb (krajowego oraz regionalnego) w odniesieniu do zanieczyszczeń, np. metalami ciężkimi.

Problemy związane z gospodarką odpadami:

- Wypalanie odpadów w kotłach grzewczych i na powierzchni ziemi,
- Występowanie na terenie gmin wyrobów zawierających azbest,
- Spalanie odpadów w przydomowych kotłowniach,
- Skala i problemowość wprowadzonych zmian w nowych przepisach gospodarowania odpadami komunalnymi często prowadząca do nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu,
- Wzrost poziomu konsumpcji,
- Niska jakość produktów,
- Niska świadomość ekologiczna społeczeństwa.

Problemy związane z zasobami przyrody:

- Wypalanie traw,
- Nielegalne wysypiska odpadów na terenach m.in. leśnych,
- Niska świadomość społeczeństwa w zakresie ochrony zasobów przyrody i ochrony środowiska,

*Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ryn
na lata 2022-2026*

- Fragmentaryzacja przestrzeni przyrodniczej wynikająca z potrzebnych inwestycji oraz utrata ciągłości korytarzy ekologicznych,
- Niedostateczne finansowanie działań z zakresu ochrony środowiska, w tym ochrony przyrody.

Problemy związane z poważnymi awariami:

- Zagrożenie suszą,
- Możliwość wystąpienia wypadku podczas transportu substancji niebezpiecznych przez teren gminy,
- Możliwość wystąpienia awarii w sąsiednich gminach,
- Niedostateczna ochrona przed potencjalnymi skutkami awarii przemysłowych,
- Zmiany klimatyczne zwiększające częstotliwość ekstremalnych zjawisk pogodowych,
- Duże natężenie ruchu na drogach.

11. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu.

Program Ochrony Środowiska dla Gminy Ryn, został opracowany z uwzględnieniem podstawowych zasad, na jakich opiera się unijna polityka środowiskowa:

- zasada wysokiego poziomu ochrony – zgodnie z art. 191 ust. 2 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej „*polityka Unii w dziedzinie środowiska naturalnego stawia sobie za cel wysoki poziom ochrony, z uwzględnieniem różnorodności sytuacji w różnych regionach Unii*”;

- zasada przezroczności – zobowiązuje instytucję lub osobę, która zamierza podjąć określone działania do udowodnienia, że jej działalność nie spowoduje zagrożenia dla środowiska. W przypadku, gdy wykazanie braku zagrożenia dla środowiska nie jest możliwe, konieczne jest podjęcie działań chroniących środowisko;

- zasada prewencji – zakłada konieczność rozważenia potencjalnych skutków określonego działania i podjęcia na podstawie tej analizy działań zapobiegawczych. Zasada ta znajduje potwierdzenie we wszystkich Programach Działania WE i ma priorytetowe znaczenie w wielu aktach prawnych dotyczących ochrony środowiska.

- zasada naprawiania szkód przede wszystkim u źródła – powstała w środowisku szkoda powinna być wyeliminowana na jak najwcześniejszym etapie produkcji, a nie po zakończeniu procesu produkcji. W konsekwencji prowadzi to do szerszego stosowania standardów emisji niż standardów jakości. Zasada ta znajduje zastosowanie we wszystkich regulacjach ustanawiających standardy emisji szkodliwych substancji do powietrza i wód.

- zasada zanieczyszczający płaci – sprawca, który spowodował szkodę w środowisku lub zagrożenie powstania szkody, powinien ponieść koszty naprawienia szkody lub wyeliminowania zagrożenia. Dyrektywa dotycząca odpowiedzialności za szkody w środowisku oraz dyrektywa w sprawie ochrony środowiska poprzez prawo karne realizują powyższą zasadę.

Podczas sporządzania Programu w trakcie formułowania celów do realizacji zadań w zakresie ochrony środowiska korzystano z następujących dokumentów:

1. Polityka Ekologiczna Państwa 2030,
2. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju „Polska 2030”,
3. Strategię zrównoważonego rozwoju wsi, rolnictwa i rybactwa 2030 ,
4. Krajowy Program Ochrony Powietrza do roku 2020 (z perspektywą do 2030),
5. Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2022,
6. Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030 (SPA),
7. Krajowy programu oczyszczania ścieków komunalnych,
8. Program ochrony środowiska Województwa Warmińsko-Mazurskiego do roku 2030,
9. Plan Gospodarki Odpadami dla Województwa Warmińsko-Mazurskiego na lata 2016-2022,
10. Strategia Rozwoju Społeczno-Gospodarczego do 2030 r.,

*Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ryn
na lata 2022-2026*

11. Programy ochrony środowiska przed hałasem,
12. Program ochrony powietrza dla strefy warmińsko-mazurskiej,
13. Program ochrony środowiska Powiatu Giżyckiego na lata 2021-2024 z perspektywą do roku 2028.

Wymienione powyżej dokumenty na różnych szczeblach zawierają cele do realizacji, które w miarę możliwości zostały transponowane na warunki regionalne panujące w gminie Ryn. Cele te zostały uszczegółowione i odniesione do aktualnego stanu środowiska. W związku z tym, cele oraz kierunki i zadania przewidziane w programie są zgodne z zapisami powyższych dokumentów planistycznych, strategicznych podejmujących tematykę ochrony środowiska oraz zrównoważonego rozwoju.

12. Przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne na środowisko, a także na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralności tego obszaru

Ocenie możliwych oddziaływań na środowisko poddano zadania zarówno inwestycyjne jak i nie inwestycyjne, ujęte w ramach poszczególnych celów środowiskowych. Stopień i zakres oddziaływania zależą będzie w głównej mierze od położenia danego przedsięwzięcia, czy dotyczy będzie terenów zurbanizowanych, użytkowanych rolniczo czy też obszarów podlegających ochronie, o bogatych walorach przyrodniczych. Trudne jest określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań zawartych w POŚ, ze względu na brak informacji odnośnie sposobu i dokładnego miejsca realizacji przedsięwzięć. Dlatego wzięto pod uwagę, iż niektóre z inwestycji wymagać będą przeprowadzenia postępowania w sprawie oceny oddziaływania na środowisko. W związku z tym wystarczające będzie na tym etapie wskazanie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków w środowisku. Nie jedno przedsięwzięcie będzie powodować negatywne i pozytywne oddziaływanie na określone komponenty środowiska. Przystępując do planowania realizacji zadań inwestycyjnych związanych np. z modernizacją i budową dróg, termomodernizacją budynków, należy zawsze mieć na uwadze ich wpływ na wartości przyrodnicze. Szczególnie na obszary cenne przyrodniczo oraz pomniki przyrody.

Oddziaływanie wynikające z realizacji Programu na wybrane komponenty środowiska, będzie negatywne jedynie w momencie realizacji przedsięwzięć. Szczególnie dotyczy to zadań ingerujących w powierzchnię ziemi, związanych z poprawą infrastruktury technicznej, bądź zadań wpływających na stan wód powierzchniowych oraz podziemnych. Stan wód podziemnych na terenie gminy jest dobry, a zadania wskazane w przedmiotowym Programie nie wpłyną na zwiększenie ryzyka niespełnienia celów środowiskowych. Niestety przeciwna sytuacja dotyczy jakości stanu wód powierzchniowych. Ich stan określony jest jako zły, zaś ocena ryzyka niespełnienia celów środowiskowych jest zagrożona. Wpływ działalności antropogenicznej na stan jednolitych części wód powierzchniowych, generuje konieczność przesunięcia w czasie osiągnięcia celów środowiskowych z uwagi na brak rozwiązań technicznych, możliwych do zastosowania w celu poprawy stanu jakości wód powierzchniowych. Planując zadania wskazane w POŚ, wzięto pod uwagę powyższe zagrożenia. Zadania z zakresu modernizacji sieci melioracyjnej, rozbudowa sieci wodociągowej i kanalizacyjnej w efekcie będą wpływały na polepszenie stosunków wodnych. Negatywne oddziaływanie będzie chwilowe i krótkotrwałe, powstałe w wyniku realizacji zadań. Pozostałe zadania z zakresu gospodarki odpadami, gospodarki wodno-ściekowej oraz gleb będą pozytywnie wpływały na stan wód podziemnych oraz powierzchniowych. Zdecydowana większość zadań będzie miała wpływ na poprawę jakości powietrza oraz klimatu, tj. termomodernizacja budynków, wymiana źródeł ciepła na ekologiczne, a także promowanie wykorzystania odnawialnych źródeł energii przez mieszkańców. Powyższe zadania będą negatywnie oddziaływać na jakość powietrza a także na samopoczucie mieszkańców. Jednak będzie to oddziaływanie krótkotrwałe i chwilowe, występujące w czasie realizacji przedsięwzięć.

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ryn na lata 2022-2026

Jeśli chodzi o obszary chronione, gmina jest położona w obrębie obszaru Natura 2000, rezerwau, obszaru chronionego krajobrazu, użytku ekologicznego, a także korytarzy ekologicznych.

Obszary Natura 2000

- Jezioro Dobskie PLB280012

Rezerваты:

- Ptasia Wyspa

Pomniki przyrody (388 szt.)

- 3 pojedyncze pomniki przyrody: Jesion wyniosły *Fraxinus excelsior* (drzewo martwe), Dąb szypułkowy *Quercus robur* (drzewo martwe) oraz Żywotnik olbrzymi *Thuja plicata*. Wszystkie obiekty znajdują się w Nadleśnictwie Giżycko.
- 1 pojedynczy głąz narzutowy, ok. 50 m od szosy Ryn-Krzyżany, w Nadleśnictwie Giżycko, w Leśnictwie Krzyżany.

Obszary Chronionego Krajobrazu:

- Krainy Wielkich Jezior Mazurskich
- Kłos
- Doliny Rzeki Guber
- Krzyżany

Użytki ekologiczne:

- „Jezioro Salpik”

Korytarze ekologiczne (źródło: <http://mapa.korytarze.pl/>)

- Warmia – Dolina Pasłęki Wschodni KPn-7c
- Bagna Nietlickie KPn- 8c

Podsumowując planowane przedsięwzięcia, co do założeń większość z nich nie będzie stanowiła negatywnego oddziaływania na obszary chronione. Aby zapobiec możliwemu, ich negatywnemu oddziaływowaniu na etapie procesu inwestycyjnego, należy stosować w trakcie realizacji Programu kilka zasad. Każde z przedsięwzięć powinno zostać poddane szczegółowej analizie pod kątem oddziaływania na środowisko. Konieczna jest także analiza oddziaływań pośrednich a także skumulowanych, które mogą nie być widoczne przy zbyt powierzchownej analizie tematu.

W niniejszym rozdziale została przedstawiona macierz oddziaływań zadań przewidzianych w POŚ dla Gminy. Podkreślić należy, że wszelkie zadania w Programie zostały zaplanowane w taki sposób, aby służyć rozwojowi społeczeństwa ale z poszanowaniem ochrony środowiska, tzn. zostały opracowane zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Objaśnienia do macierzy oddziaływań zawartej poniżej:

- Brak oddziaływania - **0**

Bezpośredniość oddziaływania:

- Bezpośrednie – **Bezp.**

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ryn
na lata 2022-2026

- Pośrednie – **Poś.**
- Wtórne – **W**
- Skumulowane – **S**

Okres trwania oddziaływania:

- Długookresowe – **Dł.**
- Średniookresowe – **Śr.**
- Krótkookresowe – **Kr.**
- Stałe – **St.**
- Chwilowe – **Ch.**

Zasięg oddziaływania:

- Miejscowe – **M**
- Lokalne – **L**
- Ponadlokalne – **pL**
- Regionalne – **R**

Intensywność przekształceń:

- Nieistotne – **nie**
- Nieznaczne – **niez**
- Duże – **du**
- Zupełne – **zup**

Trwałość przekształceń:

- Odwracalne – **O**
- Nieodwracalne – **No**

(+) – oddziaływanie pozytywne

(-) – oddziaływanie negatywne

(+/-) – oddziaływanie pozytywne jak i negatywne

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ryn
na lata 2022-2026

Tabela 3. Zestawienie działań wynikających z zapisów Programu ochrony środowiska dla Gminy Ryn wraz z ich oddziaływaniem na komponenty środowiska

Zadanie	Oddziaływanie na:											
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
PRIORYTET: KLIMAT I POWIETRZE												
Termomodernizacja budynków użyteczności publicznej	0	0	Poś. Dł. St. L +	Poś. Kr. Ch. M niez O -	Poś. Kr. Ch. M niez O -	0	Bezp. Dł. St. L +	0	Bezp. Dł. St. L +	Poś. Dł. St. L +	W. Poś. Dł. St. O +	0
Opracowanie planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe	Poś. Dł. St. L niez +	W. Dł. St. L niez +	Bezp. Dł. St. L +	0	0	Poś. Dł. St. L niez +	Bezp. Dł. St. L du +	0	0	Poś. Dł. St. L/pL +	Bezp. Dł. St. M niez +	Poś. St. Dł. M niez +
Opracowanie Programu Gospodarki Niskoemisyjnej	W. Dł. St. L niez +	W. Dł. St. L niez +	Poś./W. Dł. St. M niez +	Poś. Dł. St. L +	Poś./W Dł. St. M niez +	Poś./W Dł. St. M niez +	Poś./W. Dł. St. M niez +	Poś. Dł. St. L +	Poś. St. Dł. +	Poś. Dł. St. L niez +	Poś. Dł. St. L/pL/R +	Poś./W. St. Dł. M Niez +
Modernizacja systemów grzewczych w budynkach mieszkalnych	Poś. Dł. St. L niez +	Poś. Dł. St. L niez +	Bezp. Dł. St. L +	0	0	0	Bezp. Dł. St. L du +	0	0	Bezp. Dł. St. L du +	Bezp. Dł. St. M niez +	Bezp. St. Dł. M niez +

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ryn
na lata 2022-2026

Zadanie	Oddziaływanie na:												
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	
Prowadzenie monitoringu jakości powietrza	0	0	Bezp. D/Śr Śt. M/L Du +	0	0	0	0	0	0	0	Bezp. D/Śr Śt. M/L Du +	0	0
Uwzględnianie w dokumentach planistycznych (mpzp, suikzp) zapisów wpływających na ograniczenie emisji zanieczyszczeń	0	0	Bezp. D/Śr Śt. M/L Du +	0	0	0	0	0	0	0	Bezp. D/Śr Śt. M/L Du +	0	0
Kontrola przestrzegania zakazu spalania odpadów w piecach domowych	0	0	Bezp. D/Śr Śt. M/L Du +	Poś. Śr Śt. M/L Du +	0	0	0	0	0	0	oś. Śr Śt. M/L Du +	0	0
Edukacja i zwiększenie świadomości w zakresie zmian klimatu i sposobów minimalizowania ich skutków	0	0	Bezp. Śr. St. L/pL du +	0	0	Poś. Dł. St. M/L niez +	Poś. Dł. St. L/pL du +	0	0	0	Poś. Dł. St. L niez +	Bezp. Dł. St. M du +	0
Budowa i modernizacja oświetlenia ulicznego	0	0	Poś. Dł. St. M/L niez	0	0	0	0	0	0	Poś. Dł. St. M/L niez	0	0	0

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ryn
na lata 2022-2026

Zadanie	Oddziaływanie na:											
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
			+						+			
Rozbudowa dróg publicznych	Poś. Śr. Ch L O niez -	Poś. Śr/Kr. St. M O du -	Bezp. Dł. Ch. M O Niez +/-	Poś. Kr. Ch. M O Niez +/-	Poś. Kr. Ch. M O Niez +/-	Bezp. Śr. Ch L O du +/-	Bezp. Dł. St. L/pl/R Du O +	Bezp. Dł. St. M nO +/-	Bezp. Dł. St. M nO +/-	0	0	0
Rozbudowa ścieżek rowerowych i ciągów pieszo-rowerowych	Poś. Kr. St. M nez +	Poś. Kr. St. M niez +	Poś. Dł. St. L niez +	Bezp. Dł. St. L Du +	Poś. Kr. St. M niez +	0	Poś. Śr. Ch. L niez +	Poś. Śr. St. L niez +	Poś. Śr. St. L niez +	Bezp. Dł. St. M nO +/-	0	Poś. Śr. Ch. M niez +
PRIORYTET: ZAGROŻENIE HAŁASEM												
Monitoring hałasu	0	0	Bezp. D/Śr Śt. M/L Du +	Poś. Śr Śt. M/L niezn +	0	0	0	0	0	0	0	0
Uwzględnianie w dokumentach planistycznych (mpzp, suikzp) zapisów wpływających na ograniczenie emisji zanieczyszczeń	0	0	Poś. Śr Śt. M/L Du +	0	0	0	0	0	Poś. Śr Śt. M/L Du +	0	0	0

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ryn
na lata 2022-2026

Zadanie	Oddziaływanie na:											
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
Poprawa infrastruktury drogowej	0	0	Bezp. Dł. St. M du +	Poś. Śr. St. M niezn +	0	0	0	0	0	0	0	Bezp. Dł. St. M niezn +
Realizacja oraz utrzymanie istniejących pasów zieleni wzdłuż szlaków komunikacyjnych	Poś. Śr Śt. M/L Du +	Poś. Śr Śt. M/L Du +	Bezp. D/Śr Śt. M/L Du +	Poś. Śr Śt. M/L Du +	Poś. Śr Śt. M/L Du +	Poś. Śr Śt. M/L Du +	Bezp. D/Śr Śt. M/L Du +	0	Bezp. D/Śr Śt. M/L Du +	oś. Śr Śt. M/L Du +	0	0
Prowadzenie edukacji ekologicznej i propagowanie jazdy rowerem, proekologicznego korzystania z samochodów np.. Ecodriving	0	0	Bezp. Śr. St. L/pL du +	Poś. Śr. St. M/L niez +	0	0	Poś. Dł. St. L/pL du +	0	0	Poś. Dł. St. L/pL niez +	0	0
PRIORYTET: POLE ELEKTROMAGNETYCZNE												
Prowadzenie ewidencji źródeł promieniowania elektromagnetycznego	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Uwzględnienie ochrony przed polami elektromagnetycznymi w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego	0	0	Poś. Śr Śt. M/L Du +	0	0	0	0	0	Poś. Śr Śt. M/L Du +	0	0	0

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ryn
na lata 2022-2026

Zadanie	Oddziaływanie na:											
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
PRIORYTET: GOSPODAROWANIE WODAMI												
Prowadzenie monitoringu stanu i jakości wód	Poś. Dł./Śr. St. M du +	Poś. Dł. St. L du +	Bezp. Dł. St. M/L du +	Poś. Śr. St. L niez +	Poś. Śr. St. L niez +	Bezp. Dł. St. M/L Du +b	0	0	Poś. Śr. St. M niez +	0	Bezp. Dł. St. M du +	0
Wdrażanie małej retencji	Bezp. Dł. St. M niez +	Bezp. Dł./Śr. St. M niez +	Poś. Dł. St. M niez +	Bezp. Dł./Śr. St. M niez +	Bezp. Dł./Śr. St. M niez +	Bezp. Dł. St. M niez +	0	0	0	Poś. Dł./Śr. St. M niez +	Poś. Dł./Śr. St. M niez +	0
Rozwój sieci melioracji wodnych	Bezp. Dł. St. M niez +	Bezp. Dł./Śr. St. M niez +	0	Bezp. Dł./Śr. St. M Du +	Bezp. Dł./Śr. St. M niez +	Bezp. Dł. St. M niez +	0	0	0	Poś. Dł./Śr. St. M niez +	Poś. Dł./Śr. St. M niez +	0
Realizacja założeń Planu przeciwdziałania skutkom suszy (na lata 2022-2026)	Poś. Dł./Śr. St. M niez +	Poś. Dł./Śr. St. M niez +	Bezp. Dł./Śr. St. M Du +	Poś. Dł./Śr. St. M niez +	Poś. Dł./Śr. St. M niez +	Bezp. Dł. St. M niez +	0	Bezp. Dł./Śr. St. M Du +	Bezp. Dł./Śr. St. M niez +	Bezp. Dł./Śr. St. M niez +	Poś. Dł./Śr. St. M niez +	0

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ryn
na lata 2022-2026

Zadanie	Oddziaływanie na:											
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
Ochrona stref brzegowych jezior – tworzenie stref wolnych od zabudowy nad brzegami zbiorników oraz ochrona i odtwarzanie roślinności przybrzeżnej	Bezp. Dł. St. M Du +	Bezp. Dł./Śr. St. M Du +	0	Bezp. Dł./Śr. St. M Du +	Bezp. Dł./Śr. St. M Du +	Bezp. Dł. St. M Du +	0	0	0	Poś. Dł./Śr. St. M niez +	Poś. Dł./Śr. St. M niez +	0
Ograniczanie odpływu do wód zanieczyszczeń ze źródeł rozproszonych i obszarowych	Poś. Kr. St. M niez +	Bezp. Dł. St. M niez +	Poś. Śr./Kr. St. M niez +	Bezp. Dł. St. M niez +	Bezp. Dł. St. M du +	Bezp. Dł. St. M/L du +	0	Bezp. Dł. St. M/L du +	0	0	Bezp. Dł. St. M du +	0
Edukacja ekologiczna w zakresie gospodarowania wodami	0	0	Bezp. Dł. St. L du +	0	0	Bezp. Dł. St. L du +	0	0	0	0	Bezp. Dł. St. L du +	0
PRIORYTET: GOSPODARKA WODNO-ŚCIEKOWA												
Budowa i modernizacja sieci wodociągowej	Poś. Dł./Śr. St. M du O -	0	Bezp. Dł. St. M/L Zup O +/-	0	0	Poś. Dł. St. M du +	0	Bezp. Dł. St. M/L du O +	Bezp. Dł./Kr. M/L du O +/-	Poś. Dł./Śr. pL +	W +/-	0

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ryn
na lata 2022-2026

Zadanie	Oddziaływanie na:											
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
Identyfikacja alternatywnych miejsc poboru wody do spożycia	0	0	Bezp. Dł. St. M/L zup +	0	0	Bezp. Dł. St. M/L zup +	0	0	0	0	Bezp. Dł. St. M/L zup +	0
Monitoring jakości wody przeznaczonej do spożycia	0	0	Bezp. Dł. St. M/L zup +	0	0	Bezp. Dł. St. M/L zup +	0	0	0	0	Bezp. Dł. St. M/L zup +	0
Budowa i modernizacja sieci kanalizacyjnej	Poś. Dł./Śr. St. M du +/-	0	0	0	0	Bezp. Dł. St. M/L du +	0	Poś. Dł. M Du +	Poś. Dł. M Du +	0	Bezp. Dł. St. M/L du +	0
Promowanie rolnictwa ekologicznego i rolnictwa zintegrowanego	Poś. Dł. St. M du +	Poś. Dł. St. M niez +	Bezp. Dł. St. L/pL du +	Poś. Dł. St. M niez +	Poś. Dł. St. M niez +	Poś. Dł. St. M du +	0	Wt. Dł. St. M du +	0	0	W Dł. St. M +	0
Kontrola częstotliwości i sposobu pozbywania się nieczystości płynnych przez właścicieli nieruchomości oraz	Poś. Dł./Śr. St. M du	Poś. Śr. St. M du	Poś. Dł. St. M du	Poś. Kr. St. M du	Bezp. Śr. St. M du	Bezp. Dł. St. M/L du	0	Bezp. Śr. St. M du	Poś. Kr. St. M du	0	Poś. Kr. St. M du	0

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ryn
na lata 2022-2026

Zadanie	Oddziaływanie na:											
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
kontrola funkcjonowania oczyszczalni przydomowych	+	+	+	+	+	+		+	+		+	
PRIORYTET: ZASOBY GEOLOGICZNE												
Kontrola podmiotów gospodarczych w zakresie dotrzymywania zapisów decyzji administracyjnych	0	0	Bezp. Dł./Śr. Ch. M Niez +	0	0	Poś. Dł./Śr. St. M Niez +	0	Bezp. Dł. St. M du +	Poś. Dł./Śr. St. M Niez +	0	Bezp. Dł. St. M du +	0
PRIORYTET: GLEBY												
Przestrzeganie zasad Dobrej Praktyki Rolniczej w zakresie gleb rolniczo użytkowanych	Bezp. Dł. St. M du +	Bezp. Sr./KrSt. M niez +	Bezp. Dł. St. L/pL du +	Poś. Sr./Kr St. M niez +	Poś. Sr./Kr St. M niez +	Poś. Dł./Sr./Kr St. M du +	0	Wt. Dł. St. M du +	Poś. Dł./Kr. St. M +	0	W Dł. St. M +	0
Wdrażanie programów rolnośrodowiskowych uwzględniających działania prewencyjne w zakresie ochrony gleb, w tym erozji gleb	Poś. Dł. St. M du +	Poś. Dł. St. M niez +	Bezp. Dł. St. L/pL du +	Poś. Sr./Kr St. M niez +	Poś. Sr./Kr St. M niez +	Poś. Dł./Sr./Kr St. M du +	0	Wt. Dł. St. M du +	Poś. Dł./Kr. St. M +	0	W Dł. St. M +	0
Rekultywacja gruntów zdegradowanych	Poś. Dł. St. M Niez	Poś. Śr./Kr. St. M du	0	Poś. Śr./Kr. St./Ch. M Niez	Bezp. Dł./Śr. St. M du	Bezp. Dł./Śr. St. M/L du	0	Bezp. Dł./Śr. St. M du	Bezp. Dł./Śr. St. M/L du	0	0	0

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ryn
na lata 2022-2026

Zadanie	Oddziaływanie na:											
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
	+	+		+	+	+		+	+			
Zachowywanie zadrzewień śródpolnych, krzewów, oczek wodnych oraz terenów zielonych w celu przeciwdziałania erozji wodnej i wietrznej	Poś. Dł. St. M Du +	Poś. Dł. St. M Niez +	0	Poś. Dł. St. M Niez +	Poś. Dł. St. M Niez +	Bezp. Dł. St. M du +	0	Bezp. Dł. St. M du +	Poś. Dł. St. M Niez +	Poś. Dł. St. M Niez +	Poś. Dł. St. M Niez +	0
Ochrona gleb o wysokiej przydatności rolniczej przed przeznaczeniem na cele nierolnicze	Poś. Dł. St. M Du +	Poś. Dł. St. M Niez +	0	Poś. Dł. St. M Niez +	Poś. Dł. St. M Niez +	Poś. Dł. St. M Niez +	0	Bezp. Dł. St. M du +	Bezp. Dł. St. M du +	Poś. Dł. St. M Niez +	W Dł. St. M Niez +	0
PRIORYTET: GOSPODARKI ODPADAMI I ZAPOBIEGANIE POWSTAWANIU ODPADÓW												
Realizacja Programu usuwania azbestu	0	0	Bezp. Dł. St. L/pL +	0	0	Poś. Dł. St. M +	Bezp. Dł. St. L/pL/R +	0	Poś. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. L/pL/R +	0	Bezp. Dł. St. M +
Likwidacja dzikich składowisk odpadów	Poś. Dł. St. M +	Bezp. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M +	Bezp. Dł. St. M +	Bezp. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M/L +	Bezp. Dł. St. M +	Bezp. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M/L +	Poś. Dł. St. M +	0
Prowadzenie edukacji ekologicznej w zakresie odpowiedniego postępowania z odpadami komunalnymi	Bezp. Śr./Kr. St. M +	Bezp. Śr./Kr. St. M +	Bezp. Dł. St. L du	Bezp. Śr./Kr. St. M +	Bezp. Śr./Kr. St. M +	Poś. Dł./Śr. St. M du	Poś. Dł./Śr. St. M du	Poś. Dł./Śr. St. M +	Poś. Kr. St. M +	Bezp. Śr./Kr. St. M +	Bezp. Dł. St. M +	0

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ryn
na lata 2022-2026

Zadanie	Oddziaływanie na:											
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
			+			+	+					
Kampanie społeczne w zakresie zrównoważonej konsumpcji kierowane do producentów, sprzedawców i konsumentów	0	0	Bezp. Dł. St. L du +	0	0	Poś. Dł./Śr St. M du +	Poś. Dł./Śr St. M du +	Poś. Dł./Śr. St. M +	0	0	0	0
PRIORYTET: ZASOBY PRZYRODNICZE												
Inwestycje związane z ochroną przeciwpożarową lasu	Poś. Dł/Śr St. M/L niezn +	Poś. Dł/Śr St. M/L niezn +	Poś. Dł./Śr St. M niezn +	Poś. Dł/Śr St. M/L niezn +	Poś. Dł/Śr St. M/L niezn +	Poś. Dł./Śr St. M du +	Poś. Dł./Śr St. M zn +	Poś. Dł./Śr St. M du +	0	0	Poś. Dł./Śr St. M/L niezn +	0
Nasadzenia drzew przy szlakach komunikacyjnych	Bezp. Dł St. L/M Du +	Bezp. Dł St. L/pL Du +	Bezp. Dł. St. L du +	Bezp. Dł St. M/L Du +	Poś. Dł./Śr St. M du +	0	Poś. Dł. St. M/L Du +	0	Poś. Dł/Śr. St. L/pL +	Poś. Dł. St. L/pL +	0	0
Aktualizacja dokumentów planistycznych gminy, z uwzględnieniem lokalizacji krajobrazów priorytetowych i zasad ich zagospodarowania	Bezp. Dł./Śr./Kr. St. M +	Bezp. Dł. St. M +	0	Bezp. Dł. St. M +	Bezp. Dł. St. M +	0	Poś. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M +	Bezp. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M/L +	Poś. Dł. St. M +	0

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ryn
na lata 2022-2026

Zadanie	Oddziaływanie na:												
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki	
Tworzenie oraz modernizacja terenów zieleni, prace arborystyczne oraz konserwacja pomników przyrody	Bezp. Dł St. M Du +	Bezp. Dł St. M Du +	Poś. Dł. St. M/L +	Poś. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M +	Bezp. Dł. St. M +	Poś. Dł. St. M/L +	0	Bezp. Dł L/pL Du +	Poś. Dł. St. L/pL +	0	0	
Monitoring obszarów chronionych i eliminacja gatunków inwazyjnych	Bezp. Dł St. L/pL Du +	Bezp. Dł St. L/pL Du +	Poś. Dł. St. M/L +	Bezp. Dł St. M/L Du +	Bezp. Dł St. M Du +	0	0	Poś. Dł. St. M/L +	Poś. Kr. St. L/pL +	0	0	0	
Edukacja ekologiczna na temat konieczności ochrony komponentów środowiska	Poś. Kr. St. M niez +	Poś. Kr. St. M niez +	Poś. Dł. St. L niez +	Bezp. Dł. St. L Du +	Poś. Kr. St. M niez +	0	Poś. Śr. Ch. L niez +	Poś. Śr. St. L niez +	Poś. Śr. St. L niez +	Bezp. Dł. St. M nO +/-	0	Poś. Śr. Ch. M niez +	
PRIORYTET: ZAGROŻENIE POWAŻNYMI AWARIAMI													
Zapobieganie zjawiskom suszy i pomoc w przypadku jej skutków	Poś. Dł. St. L du +	Poś. Dł. St. L/M du +	Poś. Śr. St. M niez +	Poś. Dł. St. L niez +	Poś. Dł./Śr. St. M niez +	Bezp. Dł. St. M du +/-	Poś. Dł./Śr. St. M/L du +	Bezp. Dł. St. M du +/-	0	0	0	0	0
Edukacja mieszkańców w zakresie postępowania w razie zagrożenia poważnymi awariami	0	0	Poś. Dł, L +	0	0	0	0	0	0	0	0	0	

Prognoza oddziaływania na środowisko Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Ryn
na lata 2022-2026

Zadanie	Oddziaływanie na:											
	Obszary chronione	Różnorodność biologiczna	Ludzi	Zwierzęta	Rośliny	Wodę	Powietrze	Powierzchnię ziemi	Krajobraz	Klimat	Zasoby naturalne	Zabytki
Doposażenie Jednostek Ochotniczych Straży Pożarnej	0	0	Poś. Dł. St. M Du +	0	0	0	0	0	0	0	0	0

13. Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczenie, kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko

Podstawowym sposobem minimalizacji ewentualnych negatywnych oddziaływań związanych z realizacją Programu jest przestrzeganie przy realizacji poszczególnych zadań, obowiązujących przepisów. Należy podjąć następujące środki zapobiegające lub ograniczające prawdopodobieństwo wystąpienia negatywnego oddziaływania na środowisko:

- zapewnienie wysokiego poziomu przebiegu procedur oceny oddziaływania na środowisko dla poszczególnych przedsięwzięć,
- nadzór merytoryczny nad prawidłową realizacją Programu oraz monitoring stanu środowiska, analiza wyników monitoringu oraz podejmowanie działań adekwatnych do otrzymanych wyników,
- ścisła egzekucja zapisów określonych w decyzjach administracyjnych, regulaminach utrzymania czystości i porządku w gminach oraz w przepisach prawnych,
- analiza informacji o stanie i ochronie środowiska poprzez ścisłą współpracę z instytucjami dysponującymi danymi na temat stanu środowiska (m.in. GIOŚ, WIOŚ, Urząd Marszałkowski),
- prowadzeniu szkoleń dla pracowników administracji samorządowej,
- edukacja ekologiczna społeczeństwa.

Potencjalne negatywne oddziaływanie na środowisko można ograniczyć do racjonalnego poziomu poprzez, dobrze przemyślany wybór lokalizacji oraz odpowiedni dobór rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych, ponieważ skala wywoływanych przez nie oddziaływań środowiskowych zależy będzie w znacznym stopniu od lokalnych uwarunkowań i zastosowanych rozwiązań ograniczających negatywny wpływ na środowisko.

Niektóre z zaplanowanych inwestycji przewidywanych do realizacji w ramach POŚ wymagać będą przeprowadzenia postępowań w sprawie oceny oddziaływania na środowisko w odniesieniu do konkretnych warunków środowiskowych. Dlatego też przyjęto, że na tym etapie programowania wystarczające będzie omówienie typowych oddziaływań i ich potencjalnych skutków środowiskowych.

14. Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru

Zadania określone do realizacji w ramach POŚ będą miały pozytywny wpływ na środowisko i proponowanie rozwiązań alternatywnych nie ma środowiskowego uzasadnienia. Ponadto brak jest możliwości precyzyjnego określenia działań alternatywnych dla wskazanych działań.

Jeśli nie zostaną zrealizowane poszczególne cele środowiskowe, doprowadzi to do pogorszenia stanu środowiska w całej gminie. Wskazuje na to, analiza aktualnego stanu wszystkich komponentów środowiska, co wiąże się z pogorszeniem życia jej mieszkańców.

Skutki środowiskowe podejmowanych działań zależą od chłonności lokalnego środowiska lub od występowania w rejonie realizacji tzw. obszarów wrażliwych. W związku z powyższym, podczas przedsięwzięć, należy rozważać warianty alternatywne tak, aby wybrać najmniej negatywnie oddziałujący na środowisko. Należy rozważyć wariant lokalizacji, konstrukcji a także technologii, warianty organizacyjne czy warianty nierealizowania inwestycji tzw. wariant „O”. Jednak należy pamiętać, że wariant O wiąże się z możliwymi negatywnymi konsekwencjami dla środowiska.

Aby założenia w Programie funkcjonowały prawidłowo ważne jest, aby zachować określone terminy realizacji przyjęte dla każdego z zadań, dostępne środki finansowe oraz brak konfliktów społecznych. Należy szczególny nacisk położyć na szeroko pojętą edukację mieszkańców w zakresie inwestycji degradujących w fazie początkowej.

Spis map i tabel

Mapa 1. Lokalizacja Gminy Ryn na tle województwa oraz powiatu	26
Tabela 1. Stan i ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych dla poszczególnych JCWP	31
Tabela 2. Stan i ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych dla poszczególnych JCWPd	32
Tabela 3. Zestawienie działań wynikających z zapisów Programu ochrony środowiska dla Gminy Ryn wraz z ich oddziaływaniem na komponenty środowiska.....	48

Spis załączników

Załącznik nr 1 – Oświadczenie autora prognozy